

Celje - skladišče

D-Per
65/1991

5000013545,3

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

RUDAR

Glasiło Rudnika lignita Velenje

LETO XXV

PETEK, 22. MAREC 1991

ŠTEVILKA 3

RUDAR: V razgovoru za glasilo Rudar v začetku jeseni 1982 – to je v času že stvarnega vključevanja tedanje temeljne organizacije zdaj že bivše delovne organizacije Rudarskega šolskega centra Velenje "Rudarskega praktičnega pouka" v RLV – smo med drugim zvedeli in objavili tudi tole:

Za vključitev te organizacije v RLV je na referendumu o vključitvi 18. junija 1982 glasovalo čez 68 % vseh zaposlenih delavcev v RLV. Torej so razlogi za njeno vključitev v RLV z vidika v njem zaposlenih delavcev bili tehtni. Po drugi strani pa je bil močan interes za to pri delavcih organizacije, ki naj bi se vključila, že od leta 1979. To je potrdil tudi njihov referendum glede vključitve, saj je na njem za vključitev glasovalo kar 98 % upravičencev za glasovanje.

Kaj bi zdaj kdo od vas iz obrata Praktičnega izobraževanja, ki sodelujete pri tem pogovoru, rekel o tem?

POVZETEK ODGOVOROV: Interes za vključenost praktičnega pouka, in sploh praktičnega izobraževanja, učenecv štipendistov RLV v srednjem usmerjenem izobraževanju v velenjskih srednjih šolah rudarske, elektro in kovinarsko strojne usmeritve v dejavnost RLV – kar je bila tudi glavna dejavnost temeljne organizacije Rudarskega praktičnega pouka ob njenem vključevanju leta 1982 v RLV, poleg izvajanja programov izpopolnjevanja izobrazbe delavcev RLV v teh usmeritvah – je še vedno enak pri vseh:

- pri celotnem RLV
- pri velenjskem srednješolskem centru
- pri nas, delavcih v obratu Praktičnem izobraževanju, nasledniku temeljne organizacije Rudarskega praktičnega pouka, oziroma po njeni vključitvi v RLV, temeljne organizacije Izobraževanja.

Ta interes je tudi v skladu s projektom razvoja kadrov RLV iz njegovih lastnih kadrovskih virov in v tem projektu upoštevano težnjo po dvigu povprečne izobrazbene ravni zaposlenih v podjetju. Saj zdaj je v RLV le še okrog 14 % ne-kvalificiranih delavcev, vseh delavcev s strokovno izobrazbo pa smo si v RLV z izobraževanjem delavcev ob delu po družbeno verifikiranih programih, ki smo ga organizirali sami, pridobili kar okrog 30 %.

POGOVOR V NAŠEM OBRATU PRAKTIČNEM IZOBRAŽEVANJU

Udeleženci tega pogovora iz obrata Praktičnega izobraževanja Alojz KOS, vodja praktičnega pouka rudarske usmeritve, Stanko KOJZEK, učitelj in nadzornik praktičnega pouka v strojni delavnici obrata, ing. Drago BIZJAK, tehnični vodja obrata, Jože OBERČ, vodja praktičnega pouka elektro usmeritve, in dipl. ing. Vlado GAVRILOSKI, asistent tehničnega vodje obrata.

Za uresničevanje tega interesa so vedno obstajali tudi vsi pogoji – materialni, organizacijski in kadrovski; takrat, ko je bila dejavnost praktičnega izobraževanja za RLV poslovno še v sklopu velenjskega rudarskega šolskega centra, in zdaj, ko je z velenjskim srednješolskim centrom le še organizacijsko tesno povezana.

Sicer pa je do vključitve temeljne organizacije Rudarskega praktičnega pouka leta 1982 v RLV prišlo tudi zato, ker naj bi se po Zakonu o usmerjenem izobraževanju, sprejetem dobri dve leti prej (aprila 1980), vse ali vsaj večje proizvodne organizacije združenega dela primerno

Naprej na drugi strani!

NAPREJ V ŠTEVILKI

STRAN 6 – S 3. redne seje delavskega sveta RLV, STRAN 7 – Kako proizvajamo?, Še nikoli ni šel s slabo voljo ali odporom na delo, STRAN 8 – Jutri, Srečanje starih znancev, STRAN 9 – Mimogrede, STRAN 11 – Društvo invalidov Velenje je imelo redno letno skupščino, Za malo smeha, STRAN 12 – Odšli so v pokoj, STRAN 13 – Na temni strani meseca

ZADNJA STRAN – Razpis kadrovskih štipendij RLV za šolsko leto 1991/92

usposobile za izvajanje praktičnega dela usmerjenega izobraževanja. RLV pa je vsekar bila večja proizvodna organizacija združenega dela in si je lahko to usposobljenost najprimerneje zaokrožila s pripojitvijo temeljne organizacije Rudarskega praktičnega pouka, ki se je potem, po pripojitvi k RLV in priključitvi še Službe izobraževanja tedanjega REK Velenje k njej, imenovala Izobraževanje.

Glavna dejavnost tega dela RLV je že tedaj bila praktično izobraževanje skoraj izključno za RLV. Le Služba izobraževanja v sklopu tega dela RLV je s svojo dejavnostjo še naprej segal tudi v druge dele REK Velenje – vse do njegovega razpada lani sredi leta.

Služba izobraževanja zdaj tudi ni v sklopu obrata Praktičnega izobraževanja, ampak v sklopu Splošno-kadrovske službe RLV. Ko je poslovodni odbor RLV ob reorganiziranju RLV v podjetje, ki bi bilo razdeljeno le na obrate, začel razmišljati, kako vso dejavnost RLV kot takega, enovitega podjetja, razdeljenega samo na obrate, čimbolj gospodarno organizirati, se je namreč lotil tudi vprašanja, ali uveljavljena organiziranost izobraževalne dejavnosti v RLV po konceptu iz leta 1982 ustreza še za naprej. Za podrobno preučitev tega vprašanja pa je postavil posebno komisijo in na osnovi ugotovitev te komisije potem sprejel sklep o organiziranosti izobraževalne dejavnosti v RLV, kakršna je zdaj:

- v okviru obrata Praktičnega izobraževanja in
- Službe izobraževanja v okviru Splošno-kadrovske službe RLV

RUDAR: V razgovoru za glasilo Rudar v začetku jeseni 1982 smo zvedeli tudi:

V statutu naše organizacije, ki se zdaj že praktično vključuje v RLV, imamo zapisano, da je njena glavna dejavnost:

- srednje usmerjeno izobraževanje s praktičnim poukom, proizvodnim delom in delovno prakso za učence rudarske, elektro in kovinarske strojne usmeritve ter

- izobraževanje odraslih na teh strokovnih področjih

Stranska dejavnost naše organizacije pa je:

- pridobivanje premoga in peska
- izdelava jamskih komunikacij, opravljanje globinskega vrtnanja in odstrelitev
- opravljanje del in storitev z nakladalci, buldožerji in še drugo strojno opremo

Koliko vse to še drži – je še vse tudi dejavnost zdajšnjega obrata RLV Praktičnega izobraževanja?

POVZETEK ODGOVOROV: Kar je rečeno glede glavne dejavnosti še nekoliko drži, samo malo drugače je zapisano v novem statutu RLV. V njem piše, da v obratu Praktičnem izobraževanju izvajamo vzgojno-izobraževalne programe za pridobitev srednje strokovne izobrazbe in programe izpopolnjevanja v rudarski, elektro in kovinarsko strojni usmeritvi s poudarkom na praktičnem delu.

RLV ima namreč zdaj kot enovita podjetniška organizacija tudi vso svojo dejavnost enovito opredeljeno, v statutu podjetja, ker obrati v njem statutov sploh nimajo. Saj niso več, kot so bile prej temeljne organizacije, nosilci, temveč izvajalci večinoma med seboj trdno povezanih sestavnih delov dejavnosti podjetja.

Kar je rečeno glede stranske dejavnosti, pa sploh več ne drži. Poslovodni odbor RLV je namreč ugotovil, da zaradi reduciranja odkopne fronte v rudniku in razsežnosti delovnih prostorov v okviru jamske proizvodnje sploh

za dejavnost praktičnega izobraževanja v jami ni več mogoče zagotavljati posebnih delovišč. Omenjena komisija, ki jo je postavil, pa je potem ugotovila, da je kvaliteto praktičnega izobraževanja v jami mogoče zagotavljati in nadalje razvijati tudi z dodeljevanjem posameznih delovišč jamskih obratov za to dejavnost na podlagi ustreznih letnih načrtov in dogovorov. In tako obrat Praktično izobraževanje v jami nima svojih delovišč, ima pa dodeljena, in to tudi v jami Škale, kjer so prej vseskozi bila posebna delovišča za rudarski praktični pouk. Pa tudi Peskokop Paka, ki je prej spadal v temeljno organizacijo Izobraževanje, je zdaj poseben obrat v okviru obrata Zunanje dejavnosti.

V rudarskem učnem prostoru (RUP) obrata Praktičnega izobraževanja; vanj je bilo od njegovega odprtja v jeseni leta 1982 prirejenih tudi veliko ekskurzij od vsepovsod – dipl. ing. Gavriloski je povedal, da imajo evidentiranih čez 860, s skupno čez 15 000 udeleženci.

Obrat Praktično izobraževanje torej sploh ni tudi proizvodno-storitveni obrat, kar je prej temeljna organizacija Izobraževanje bila. Kljub temu pa je domala vse, kar je narejeno pri izvajanju praktičnega izobraževanja v elektro in strojni delavnici našega obrata in v dodeljenih deloviščih našemu obratu za praktično izobraževanje, praktično, koristno, uporabno. V jami tudi nekaj premoga pridobimo, povzamemo posamezne dele kakšne proge in še kaj postorimo. V naših delavnicah pa naredimo nič koliko izdelkov, ki jih lahko uporabijo v jami, in opravimo prenekatero remontno delo. Skratka, držimo se zapisanega v statutu podjetja za nas: izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov... s poudarkom na praktičnem delu! In tega se držimo ob zagotavljanju pogojev

za kvalitetno, strokovno, varno, praktično izobraževanje povsod... v naših delavnicah... v našem rudarskem učnem prostoru (RUP) tu v Skalalah, ki je rudnik zunaj v malem, z vsemi prostori in z vsemi stroji in napravami, ki so v jami; tudi s še uporabno odkopno in drugo jamsko mehanizacijo, samo malo starejših tipov.

Posebno pa to velja za delovišča, ki so nam dodeljena v jami – na odkopih, pri pripravah, zračanju in sanaciji – pa v Peskokopu Paka. Vse praktično izobraževanje na dodeljenih deloviščih izvajamo po sklenjenih dogovorih o medsebojnih obveznostih in odgovornostih obratov pri zagotavljanju varnostnih in drugih pogojev za normalno izvajanje praktičnega

izobraževanja. In to so dogovori, ki jih podpisujejo posamezni obratovodje z obratovodjo Praktičnega izobraževanja. Podlaga za sklenjanje teh dogovorov pa je letni načrt dodeljevanja delovišč obratu Praktičnemu izobraževanju, katerega uresničevanje tudi redno spremljamo, vsak mesec sproti, in ga po potrebi tudi spremenimo.

RUDAR: Kakšna je sploh zdaj organizacijsko-kadrovska sestava vašega obrata?

Temeljna organizacija Rudarski praktični pouk je ob vključitvi v RLV štela 217 delavcev, od katerih je bilo 60 inštruktorjev praktičnega pouka in 20 nadzorno-tehničnih delavcev, pretežno s srednjo, višjo in visoko izobrazbo.

RUDAR, glasilo Rudnika lignita Velenje

Organ pri glasilu: Odbor za informiranje, predsednik Jože Hace

Odgovorni urednik: Diana Janežič

Naslov uredništva: Rudnik lignita Velenje, glasilo Rudar, Partizanska 78 (NOP), 63320 Velenje

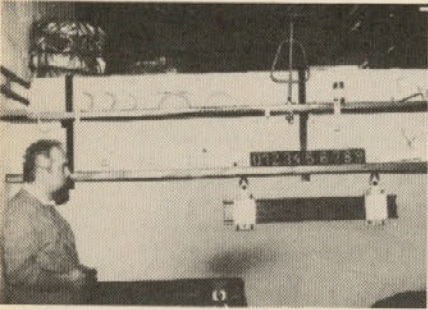
Telefon: (063) 853-312, interno 1815

Tisk: Tiskarna Velenje (Štrbenkova 6, 63320 Velenje)

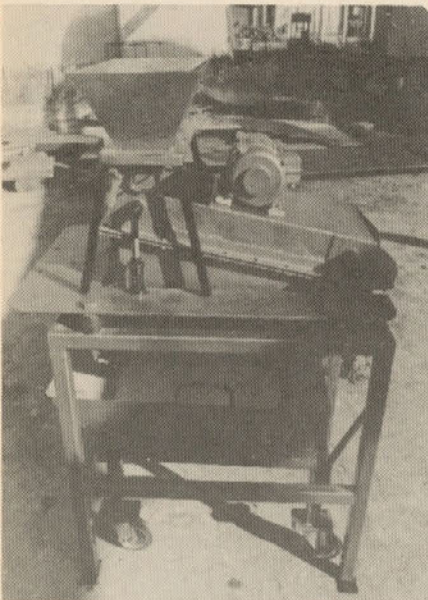
Naklada in izdajanje: 4200 izvodov enkrat na mesec

POVZETEK ODGOVOROV: V obratu je zaposlenih:

- 12 učiteljev praktičnega pouka; od tega 8 pri praktičnem pouku rudarske, 2 pri praktičnem pouku elektro in 2 pri praktičnem pouku kovinarsko strojne usmeritve.

Drago Seme, inštruktor praktičnega pouka, v strojni delavnici obrata PI: "Tule, vidiš, imamo pano z nekaj praktičnimi izdelki za jamo, ki so jih izdelali učenci kovinarji strojniki pri praktičnem pouku."

Sejalnik za natrsko apno za regeneracijo patron jamskih izolacijskih reševalnih aparatov, originalni izdelek strojne delavnice obrata PI, pri izdelavi katerega so sodelovali tudi učenci

Še ona izdelana naprava v strojni delavnici obrata PI v sodelovanju z učenci: prototip mehanske nakladalne žlice za izkapanino v jami, inovacije po zamisli in načrtih Franca Dolerja iz Študijskega oddelka Skupnih služb RLV

Med te delavce obrata štejemo tudi tehnične vodje obrata, njegovega asistenta, vodjo praktičnega pouka rudarske, vodjo praktičnega pouka elektro in vodjo praktičnega pouka kovinarsko strojne usmeritve ter poslovodjo in tri izmenske nadzornike praktičnega pouka rudarske usmeritve.

- 37 inštruktorjev in izvajalcev praktičnega pouka; od tega 32 pri praktičnem pouku rudarske, 2 pri praktičnem pouku elektro in 3 pri praktičnem pouku kovinarsko strojne usmeritve
- 6 obratnih tehničnih in administrativnih delavcev; od teh delavcev pa so štirje zaposleni pri praktičnem pouku rudarske, eden pri praktičnem pouku strojne usmeritve, eden pa je splošno administrativno-tehnični delavec

Torej nas je vseh delavcev v obratu zdaj 55, do konca prvega polletja pa naj nas bi bilo 5 manj.

Vseh učencev štipendistov RLV pa imamo v tem šolskem letu pri praktičnem pouku 297, od tega pa pri praktičnem pouku rudarske 194, pri praktičnem pouku elektro 47 in 56 pri praktičnem pouku kovinarsko strojne usmeritve.

Pri nas uredimo tudi opravljanje delovne prakse vsem učencem štipendistom RLV, ki so že v letnikih šolanja, v katerih jo morajo opravljati, oziroma so stari nad 16 let, če se izobražujejo za poklice, vezane na delo v jami. Poleg tega ima zdaj pri nas praktični pouk in proizvodno delo - oziroma delovno prakso, ker v spremenjenem srednješolskem sistemu proizvodnega dela, kot je bilo predpisano, sploh ni več - 14 učencev kovinarsko strojne in elektro usmeritve, ki se šolajo po 2-letnem, skrajšanem programu srednjega izobraževanja in niso štipendisti RLV. Kar se teh učencev tiče, gre pač za našo pomoč Centru srednjih šol Velenje pri organiziranju praktičnega izobraževanja zanje.

Poleg vsega tega je delo našega obrata uvažanje delavcev novincev v RLV v delo na manj zahtevnih delovnih mestih, kolikor pač zdaj delavce za delo na takih delovnih mestih sploh zaposlujemo. Pa še z urejanjem pripravništva in pripravniških izpitov za vse štipendiste RLV, ki končajo srednje šole rudarske, elektro in kovinarsko strojne usmeritve, imamo delavci obrata Praktičnega izobraževanja vsako leto veliko dela.

K vsemu temu kaže dodati še, da vse to delo zmoremo, ker učitelji, inštruktorji in izvajalci praktičnega pouka v našem obratu izvirajo iz vrst dobrih prekaljenih in preizkušenih kvalificiranih rudarjev, elektricarjev in strojnikov pri delu v obratih RLV.

RUDAR: Povezanost in sodelovanje vašega obrata s Službo izobraževanja RLV, Centrom srednjih šol Velenje, Občinskim sekretariatom za družbene dejavnosti Velenje, Republiškim sekretariatom za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo in morebiti še z drugimi institucijami - Republiškim zavodom za šolstvo, pedagoško svetovalno službo Centra srednjih šol Velenje, Domom učencev Velenje?

POVZETEK ODGOVOROV: Vozlišče vse naše povezanosti in sodelovanja navzven je sestanek vsak delovni torek ob 7. uri v našem obratu, ki se ga poleg predstavnikov našega obrata in vodje Službe izobraževanja RLV udeležijo predstavniki šol v okviru Centra srednjih šol Velenje, iz katerih prihajajo k nam učenci na praktično izobraževanje, včasih še predstavniki celega velenjskega srednješolskega centra in obvezno tudi predstavniki Doma učencev Velenje, ki sicer spada k CSŠ Velenje.

Na teh torkovih sestankih sproti razrešujemo vso aktualno problematiko izvajanja praktičnega pouka učencev v našem obratu in usklajujemo vodenje šolskih knjig in dokumentacije vse od dnevnikov in redovalnic do priprav naših učiteljev in inštruktorjev za praktični pouk ter osebni evidenčni kartončki učencev, ki imajo pri nas praktični pouk.

Na tak evidenčni kartonček zapisujemo podatke o praktičnem pouku učenca po delovnih, njegovo prisotnost pri praktičnem pouku, ocene, ki jih je pri njem dobil, in posebnosti, ki smo jih pri učencu opazili.

S Centrom srednjih šol Velenje pa še posebej sodelujemo tako, da se naši predstavniki udeležujejo učiteljskih konferenc med šolskim letom in konec šolskega leta po šolah v njem, iz katerih prihajajo k nam učenci na praktično izobraževanje. Poleg tega sodelujemo z njim pri organizaciji in izpeljavi zaključnih izpitov učencev rudarske, elektro in kovinarsko strojne usmeritve. Stike imamo tudi z njegovo pedagoško svetovalno službo; to je s psihologom, socialnim delavcem in pedagogom centra. Prav tako z vodstvom Doma učencev in še posebej z medicinsko sestro v Domu učencev.

Prek CSŠ Velenje pa navezujemo tudi stike z Republiškim zavodom za šolstvo in Republiškim sekretariatom za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo.

Glede našega sodelovanja s Službo izobraževanja RLV pa bi kazalo omeniti, da z njo največ sodelujemo pri izbiranju učencev novih štipendistov RLV ter urejanju pripravništva in organizaciji in izpeljavi pripravniških izpitov za vse štipendiste RLV, ki končajo srednje šole rudarske, elektro in kovinarsko strojne usmeritve.

RUDAR: Tržne razmere in zahteve so menda v gospodarstvu za našo družbo sedaj odrešilne, kaj pa v dejavnostih, kakršno opravlja vaš obrat - koliko so pri čem smiselne in spodbudne za večjo uspešnost celotnega obrata?

POVZETEK ODGOVOROV: V neko posebno trženje se naš obrat ne spušta. Že zato ne, ker je le izvajalec, ne pa tudi bolj ali manj samostojen nosilec dejavnosti, ki jo opravlja. Saj RLV je zdaj v glavnem še enovito podjetje in kot takšno tudi nosilec vseh dejavnosti, ki se opravljajo v njem.

Glavni vzrok, da se naš obrat ne spušta v trženje, pa je: dejavnost, ki jo v njem opravlja, je vzgojno-izobraževalna, del celostnega vzgojno-izobraževalnega procesa za še zelo mlade ljudi, z osebno, ki še ni izoblikovana, in jih zato še ne smemo preveč obremenjevati s svetom odraslih, v katerem imata glavno besedo takšna ali drugačna proizvodnja in trg s svojimi neusmiljenimi zakonitostmi.

Je pa naša vizija, da bi učenec v procesu praktičnega pouka pri nas izdeloval praktično uporabne izdelke ali sodeloval pri izdelavi takih izdelkov.

Zato tesno sodelujemo, zlasti na elektro področju, z obratom našega rudnika Jamsko mehanizacijo in rezultat tega sodelovanja so tudi že čisto praktično uporabni bolj ali manj samostojni izdelki učencev v naših delavnicah.

Obrat Jamska mehanizacija nam pri tem zagotovi le potrebno tehnično dokumentacijo in material.

Na tak način je praktično izobraževanje učencev v RLV tudi cenejše, kot bi bilo sicer, saj pri njem ustvarimo neko novo vrednost.

V okviru sodelovanja z obratom Jamsko mehanizacijo v procesu praktičnega pouka izdelujemo, recimo, signalne plošče, obešala za kable, popravljamo stikalne vložke in postorimo še marsikaj drugega koristnega.

Pri praktičnem pouku v jami pa so dela učencev sploh praktična.

RUDAR: Še o vašem gledanju na našo zakonodajo na področju šolstva, izobraževalne programe in opredeljevanje vzgojnih ciljev, globalnih in specifičnih, našega šolstva kaj povejte!

POVZETEK ODGOVOROV: Vse v Sloveniji in celi Jugoslaviji se reorganizira in spreminja in to velja tudi za celotno šolstvo, od osnovne šole naprej. S tem smo se sprijaznili. Spreminja se tudi zakonodaja. Spreminjajo se vzgojno-izobraževalni programi šol. V 3-letnih programih srednjega izobraževanja naj bi, recimo, bilo predvidenega več praktičnega pouka, kot ga je bilo doslej. Štiriletni programi srednjega izobraževanja pa naj bi bili diferencirani, in to tako, da bi si dijaki, ki bi izobraževanje nadaljevali v višjih in visokih šolah, pridobili dodatno teoretsko izobrazbo, dijaki, ki se ne bi izobraževali naprej, pa dodatno praktično izobrazbo. Poleg tega naj bi kot srednja šola za splošno izobrazbo bila ponovno uvedena gimnazija, za dijake vseh 4-letnih srednjih šol pa matura.

Menimo, da bi vse to bilo tudi smiselno, če pri čem spet ne bi prišlo do pretiravanja, kot smo jih izkusili v dosedanjem sistemu srednjega usmerjenega izobraževanja in na njih tudi opozarjali.

Postavljanje in doseganje vzgojnih ciljev v šolstvu pa je vedno bilo in bo odvisno od učitelja – vse v šoli temelji na njem.

Popoldan dan pred tem pogovorom – 7. marca – je obrat Praktično izobraževanje obiskal dr. Peter Vencelj, republiški sekretar za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, in si v njem ogledal RUP – rudarski učni prostor.

To smo zvedeli ob koncu tega pogovora za okroglo mizo v obratu Praktičnem izobraževanju. Poleg tega pa še, da je dr. Vencelj po ogledu RUP dejal, da mu zbuja zadovoljstvo tako razsežen in funkcionalno tako dobro opremljen prostor za praktični pouk.

Še prej istega dne pa je bil dr. Vencelj na obisku v Centru srednjih šol in Domu učencev Velenje. Skupaj s spremljevalci iz Republiškega zavoda za šolstvo, z rudarske fakultete v Ljubljani in iz Centra srednjih šol Velenje pa se je sestel tudi s člani poslovnega odbora našega rudnika. In na tem sestanku je boja tekla beseda tudi o bodoči organiziranosti ljubljanske rudarske fakultete. Kaj več pa nam v obratu Praktičnem izobraževanju o tem njegovem obisku v Velenju niso mogli povedati.

Plačati bomo morali članarino za Rdeči križ

Delavci RLV smo člani in imamo tudi svojo osnovno organizacijo Rdečega križa in zato bo treba tako kot prejšnja leta tudi letos plačati članarino za Rdeči križ.

Letošnja članarina znaša 50 dinarjev, plačali pa jo bomo z odtegljajem v tem znesku pri plači za marec, torej sredi prihodnjega meseca.

Srečno!

Predsedstvo osnovne organizacije RK RLV

Za sklep

V POMENKIH PO OBRATU PRAKTIČNEM IZOBRAŽEVANJU SO NAM PAVEDALI

Učenec Damjan KOMPARE – med praktičnim poukom v rudarskem učnem prostoru obrata:

"Doma sem iz Gavic pri Šmartnem ob Paki. Oba starša sta zaposlena, oče je mizar v Vegradu in mama vratarka v Veplasu. Imam še brata, starega štiri leta. Doma se dobro razumemo. Imamo tudi svojo hišo, ki pa do konca še ni zgrajena, a stanujemo že v njej. Zdaj sem v 3. letniku rudarske tehniške šole pri CSS Velenje. Za poklic rudarskega tehnika sem se odločil sam.

V našem razredu učenci z učitelji nimamo problemov, so pa nekateri bolj in drugi manj zahtevni. A drobnjakarski niso – ne pri spravljanju in ocenjevanju ne pri drževanju reda in discipline v razredu. Smo pa večinoma tudi vsi učenci disciplinirani, le nekateri se med poukom ne obvladujejo in si privoščijo zafkavanje tudi z učitelji. Tudi odsotnosti učencev od pouka v našem razredu skoraj ni, posebno neopravičenih.

Letos imamo v šoli čez deset predmetov, menda 13, in vsi se mi zdijo bolj ali manj potrebni. Največ poudarka pa je na matematiki, rudarskih merjenjih, rudarstvu, tujem jeziku.

V razredu nas je šestnajst učencev in trije imamo za tuj jezik nemščino, drugi pa angleščino.

Na urniku imamo povprečno po 8 šolskih ur na dan in vedno dopoldne.

V šolo in nazaj domov se vozim z vlakom, ker je ceneje, kot če bi se vozil z avtobusom.

RLV, ki je moj štipenditor, mi potne stroške povrne; zdaj dobim za to 280 dinarjev na mesec.

Pri večini predmetov imamo v šoli frontalni pouk – to je: učitelj večinoma ob tabli s celim razredom pred sabo. Zdaj pa bomo imeli pri nekaterih predmetih tudi skupinski pouk, na primer pri rudarskih merjenjih; rudarski praktični pouk pa je – kot delovna praksa – seveda vedno skupinski ali individualen, razen v jami, kjer zaradi varnosti nikjer ne sme kdo sam opravljati kakšne praktične naloge.

Praktični pouk in delovno prakso imamo porazdeljeno tako, da smo vsaj enkrat na teden v RLV in tako z njim v stalnem stiku.

Pri pouku v šoli in tu v RLV v obratu Praktičnem izobraževanju se učitelji pri podajanju novih učnih vsebin vedno prilagajajo umskim sposobnostim in izkušnjam nas učencev; tudi večkrat nam vsem ali posameznikom po potrebi kaj razložijo ali pokažejo.

V šoli in tu, v RLV, je tudi dovolj opreme in pripomočkov za pouk.

Pri nekaterih predmetih nam v šoli redno dajejo domače naloge.

Naši učitelji skrbijo tudi za sprotno utrjevanje, preverjanje in ocenjevanje našega znanja.

V šoli se lahko učenci ob rednem šolskem pouku ukvarjamo še s kakšno dejavnostjo. Jaz, recimo, sem se letos lotil raziskovalnega dela, v okviru katerega bova s sošolcem Francem Rošerjem, ki je doma z Dobrne, opravila raziskovalno nalogo Princip rezanja premoga s kombajnom.

Elaborat o tej raziskavi morava izdelati do 20. aprila, zdaj pa sva še bolj pri zbiranju materiala – v šoli, v RLV, v ESO in v knjižnici CSS Velenje.

Najin mentor pri tej nalogi je mag. Boris Salobir iz RLV, ki je sploh mentor učencev v naši šoli pri raziskovalnih nalogah, poleg tega pa predavatelj rudarstva.

V prostem času se ukvarjam tudi z jiu-jitsom, že tri leta, v Šmartnem ob Paki; enkrat na te-

den imamo pouk in trening in zbere se nas zdaj okrog dvajset, učita in trenirata pa nas Kazimir Škrabar in Igor Duh.

Zdaj sem v obvladovanju jiu-jitsa že imetnik zelenega pasu in s tem v sredini med začetniki z belim pasom in imetniki črnega pasu – 1. dan, ki mu potem sledijo črni pasovi vse tja do le komaj komu dosegljivega črnega pasu – 10. dan.

Tudi nekaj članarine plačam za ukvarjanje s tem športom, a ne več kot 50 dinarjev na mesec.

Štipendije, skupaj s povračilom potnih stroškov in drugim, pa sem nazadnje dobil 1 480 dinarjev, kar je 600 dinarjev manj, kot sem vsega skupaj dobil mesec prej. Zakaj sem dobil toliko manj, pa ne vem. In tudi drugi v našem razredu so nazadnje dobili vsega skupaj približno toliko manj, pa tudi ne vedo, zakaj."

Asistent tehničnega vodje obrata Praktičnega izobraževanja dipl. ing. rudarstva Vlado Gavriloski, ki je bil skoraj ves čas prisoten pri tem pomenku, je glede omenjene razlike menil:

"RLV štipendije kljub svojemu težkemu finančnemu položaju redno izplačuje. Seveda pa po kriterijih, kot so učni uspeh štipendista in podobno. Zato bo vzrok razlike, ki jo navajaš, Kompare, verjetno povezan s kakšnim od teh kriterijev! Ali pa si mogoče v obdobju, na katerega se razlika, ki si jo navedel, nanaša, bil manjkrat v jami in si zato dobil manj jamskega dodatka – in je to vzrok vsega skupaj."

Približno nekaj takega so nam povedali tudi v Službi izobraževanja RLV, le da so še dodali: "Smo pa po sklepu poslovnega odbora RLV vsem odbili dodatek za deficitarnost poklica, za katerega se izobražujejo, ki je znašal 372 dinarjev!"

Sicer pa je Damjan Kompare v nadaljnjem pomenku povedal še, da jih zdaj učence in dijake v šolah CSS Velenje najbolj vznemirjajo zapleti po državi z JLA. Kar jih je moškega spola, pa tudi vprašanje: bodo ali ne bodo smeli služiti vojašine samo v Sloveniji? Drugače pa je boja politika pometena iz CSS Velenje, kolikor ga pozna Kompare. In sploh natezanje učencev z vprašanji: kako gledaš na svet, družbo, človeka, kako gledajo starši; kdo ima glede vsega tega po tvojem mišljenju bolj prav – politiki, znanstveniki, duhovščina?

Učenec Bojan PRAPROTNIK – med praktičnim poukom v elektro delavnici obrata:

"Po rodu sem Velenčan, iz delavske družine – oče je strojnik ključavničar v remontnih delavnicah obrata RLV Jamske mehanizacije, mati pa delavka v pralnici Brivnic in česalnici Velenje, center v Šoštanju; v njej precej perejo celo za ravenko železarno.

Imam še brata, mlajšega od mene; jaz sem letnik 1973, on pa 1978.

Stanujemo v Stantetovi ulici na Kardeljevem trgu v Velenju. Doma se dobro počutim.

Imamo ustaljen družinski red, ki pa ni tak, da bi se v njem ne počutil svobodnega.

Zdaj sem v 2. letniku Elektro šole CSS Velenje – smer energetik, jaki tok. Naša šola je zahtevna, elektro šole so sploh zahtevne. Za pouk se doma pripravljam 3-4 ure na dan. Po pripravljanju za pouk pa sem lahko 2-3 ure od doma. In ta čas sem pogosto pri gasilcih v Saleku, ker sem njihov član; že od 1983. leta.

Pri gasilcih je vedno živo. Pripravljamo se za razna tekmovanja. Po sodelovanju pri kakšnem tekmovanju ali gašenju kakšnega požara je treba očistiti automobile, gasilno opremo, uniforme, marsikaj pa se tudi poškode in je treba popraviti. Tudi okrog

Damjan KOMPARE

Bojan PRAPROTNIK

Damijan TURK

gasilskega doma je kar naprej delo. Vsaj pri takšnem gasilskem društvu, kot je naše, v katerem nas je zdaj vseh skupaj – to je gasilcev mlajših in starejših pionirjev in pionirk, mladincev in mladinc, članov in članic ter veteranov – kar 222.

Bil pa sem še lani tudi član pevskega zbora učencev in učenek velenjskih srednjih šol, a potem sem zaradi tega, ker so me zborovske vaje preveč odtegovale od pouka, petje v njem opustil. Pa mi je včasih žal, da sem ga, ker rad pojem. Šola – učitelji?

V naši šoli učitelje še vedno ogovarjamo s tovariši, ker tudi oni tako hočejo in se do nas večinoma vsi tovariši tudi obnašajo. Takšni so tudi učitelji, inštruktorji in drugi delavci tu, v obratu Praktičnem izobraževanju, do nas.

Nekateri učitelji pa so vendar takšni, da bi si želeli, da bi se spremenili – da bi bili kot ljudje boljši do posameznih učencev, da bi jih ne omalovaževali in poniževali.

Mladim ljudem nam danes velikokrat zbuja skrb. Bojimo se, kaj bo z mirom pri nas, ali bodo še naprej tako slabe možnosti za zaposlovanje, kako bo sploh mogoče živeti, če bo po državi vse še naprej propadalo. Šola je nekaj drugega, tu, v RLV, in pri šolskem centru – v njej sta red in prizadevanje za nas, da bi znali delati in živeti. In tudi veliko se pri vseh učnih predmetih naučimo. Zunaj šole pa je vedno manj reda in prizadevanja za nas mlade.

Tudi mladinske organizacije več nimamo. Jaz, recimo, sem se vpisal še vanjo, potem pa je naenkrat več ni bilo. Štipendija?

Dobim je okrog 500 – 600 dinarjev na mesec, od RLV, zdaj ko sem po splošnem uspehu v šoli malo slabši, kot sem bil lani. A ker ta denar ostane meni, ker starši ne zahtevajo, da bi kaj prispeval od njega za vse, kar za življenje in šolanje potrebujem, mi kar nekaj pomeni.

Bi pa si rad še kakšen dinar prislužil kje med počitnicami, a kaj ko zdaj tudi v Velenju, kot kaže, ne bo več možnosti za to."

Učenec Damijan TURK – med praktičnim poukom v strojni delavnici obrata:

"Živim doma, pri starših v Žekovcu nad Mozirjem. Oče je kvalificirani kopač in dela na odkopih tu, v jami Škale, mati pa doma gospodinja.

Starši so do mene kar dobri.

Zdaj sem v tretjem, zadnjem letniku šolanja pri CSS Velenje in tu v RLV za strojnega mehanika.

Ob pouku imam še kar nekaj prostega časa, ker šola, vsaj zame, ni prezahtevna. In prosti čas, ki ga imam, izrabim na različne načine. Igram pri Delavski godbi na pihala Rečica ob Savinji, že 2 leti redno. Igrati sem se naučil v glasbeni šoli v Nazarijih; 4 leta sem jo obiskoval.

Ni pa glasba vse, s čimer se ukvarjam ob šolanju. Lani poleti sem na primer bil natakhar na Golteh, in kar dobro sem zaslužil – 35 dinarjev na uro, delali pa smo po cele dneve. Od zaslužka po tej tarifi so mi odšteli le, kolikor je stala hrana zame.

Vedno pa je treba kaj postoriti tudi doma okrog vogalov pa pri orodju in strojih, kolikor jih je. Saj tu v RLV sem se praktično že toliko usposobil, da znam opraviti že marsikatero strojno mehansko delo. Eno od mojih takšnih del je bila tudi predelava priklovice multikultivatorja doma v prekucno; kar dobro se mi je posrečilo to delo.

Moj glavni učitelj, svetovalec in nadzornik pri praktičnem pouku tu, v strojni delavnici, je Stanko Kojzek in pri njem sem se res dosti

naučil. Vodja vsega praktičnega pouka kovinarsko strojne usmeritve tu v RLV pa je Gvido Ovnik, oziroma je še pred nekaj dnevi bil, saj zdaj izkorišča še zadnji letni dopust, potem pa bo že v penziji.

Kako sem kaj zadovoljen s šolo?

Naši učitelji so po moji presoji kar dobri strokovnjaki in tudi ljudje s srcem, kar se tiče nas učencev. Tudi čež naš predmetnik po mojem mnenju ni kaj reči. Rekel pa bi nekaj čež učni načrt za nas za slovenščino. Namreč to, da nas toliko zaposluje s književnostjo, nič pa, ali skoraj nič, s poukom pisanja prošelj, zapisnikov, poročil, pritožb, dnevnikov, osebnih življenjepisov in podobnega.

Res ne razumem, zakaj učni načrt za materin jezik za nas, bodoče kvalificirane delavce, tega ne predvideva, ko pa bomo ravno to najbolj potrebovali v vsakdanjem življenju.

Drugeče je pri našem praktičnem pouku in tudi pri večini drugih učnih premetov.

Naši starši tudi imajo možnost, da spremljajo naš učni uspeh, saj so vsak teden v šoli organizirane govorilne ure, po potrebi pa še roditeljski sestanki. Tudi nekaj krožkov je v šoli, a jaz se nobenega ne udeležujem, ker sem vozač.

Učitelji in politika?

Učitelji nas z njo, vsaj v našem razredu ne, ne gnjavijo; prej kateri od nas učencev poskuša s njo gnjaviti njih. A kar precej nas učence skrbi zamišljena odcepitev, ali kako ji že rečejo, Slovenije od Jugoslavije; pravzaprav posledice, ki bi jih imela in bi ne krive ne dolžne najbolj prizadele nas mlade, če se ne bi obnesla. Glede služenja vojaščine pa nas je večina mladih za to, da bi jo služili samo v Sloveniji in na Hrvaškem. Kar se vojske tiče, pa smo bolj za slovensko kot jugoslovansko.

Moje denarne razmere?

Da si jih znam malo tudi sam zboljšati, sem nekaj že povedal. Imam pa tudi štipendijo od RLV; skupaj s povračilom potnih stroškov je zadnja, ki sem jo dobil, znašala okrog 1 300 dinarjev. In to ni malo, veliko pa tudi ne, ker žepnine pri starših ne iščem, imam pa že tudi dekle. Pa še na polaganje voznškega izpita se pripravljam."

R. B.

MODRE

- Zavist je plesen duše. (Veikko Antero Koskenniemi)
- Uspeh je pogosto kemijska spojina med dobro priložnostjo in zlim namenom. (Jon Likvam)
- Škrtež je podoben z zlatom otovorjenemu oslu, ki je slamo. (Arabski pregovor)
- Reko spoznaš s plavanjem, človeka pa v razgovoru. (Korejski pregovor)
- Optimist je človek, ki gre na kosilo v najdražjo restavracijo in naroči ostrige s čvrstim upanjem, da ga bo plačal z biseri, ki jih bo našel v njih. (Anonim)
- Moški brez ženske je kot mlin brez vode. (Slovenski pregovor)
- Jezik nima kosti, a kosti lomi. (Bolgarski pregovor)

Prodaj osebni avto ZASTAVA 101, dobro ohranjen, star 5 let, registriran za čas do maja letos.

INFORMACIJE: dopoldan po telefonu (063) 855-231, interna številka 377, popoldan pa po telefonu 853-684.

Prodaj dve sezoni rabljen šotor.

INFORMACIJE: telefon (063) 851-472

S 3. redne seje delavskega sveta RLV

SPREJEL JE TUDI REBALANS LETNEGA FINANČNEGA NAČRTA

Delegati delavskega sveta RLV so za svojo 3. redno sejo (bila je v sredo, 27. februarja) prejeli zajeten sveženj gradiva, ki je bilo tudi vsebinsko zelo pomembno. Na dnevnem redu so namreč imeli – poleg pregleda uresničevanja sklepov svoje 2. redne in 2. izredne seje ter potrditve zapisnikov teh dveh sej – poslovno poročilo RLV za lani (s poročilom centralne inventurne komisije in poročilom o stanju varstva pri delu v RLV lani), letni delovni načrt RLV za letos, rebalans finančnega načrta RLV za letos in tri pravilnike: o delovnih razmerjih, o in-formiranju in o inovacijski dejavnosti.

IZ POSLOVNEGA POROČILA RUDNIKA ZA LETO 1990

Lani je bilo v RLV odkopanega 4 200 000 ton premoga, oddanega pa še za 14 249 ton več, in od vsega oddanega 3 651 462 ton energetiki in 562 787 ton drugim večjim odjemalcem in široki potrošnji.

Dosežena povprečna kalorična vrednost premoga je bila za premog, oddan energetiki, 9,626 GJ/tono (v 1989. letu 9,599), za oddanega drugam 11,354 GJ/tono (v 1989. letu 11,601) in povprečna za vsega 9,806 GJ/tono (v 1989. letu 9,818).

NEKAJ ODLOMKOV IZ ZAKLJUČNEGA RAČUNA

Vsi **prihodki** RLV skupaj so lani znašali nekaj čez milijardo 687 milijonov dinarjev, od tega za oddan premog blizu milijardo 438 milijonov dinarjev.

Realizirana povprečna cena za ves oddan premog je bila le 34,79 din/GJ (toplotne energije v njem), stroškovna cena pa 48,18 din/GJ.

Odhodki so znašali okrog 2 milijardi 160 milijonov dinarjev.

Izkazane **izgube za leto 1990** je 552,9 milijona dinarjev, k njej pa je treba prišteti še nepokrito izgubo iz leta 1989 v znesku 307,4 milijona dinarjev. Celotna izguba je tako 860,3 milijona dinarjev.

Koncept pokritja celotne izgube

- 127 milijonov dinarjev z odpisom terjatev upnikov
- 180 milijonov dinarjev z združevanjem neporabljenih amortizacij preko Republiškega sekretariata za energetiko
- 389 milijonov dinarjev s sredstvi iz republiškega proračuna
- za 164,3 milijona dinarjev pa način pokritja ni predviden.

Celotna izguba obsega že tretjino vrednosti premoženja RLV, je pa realno manjša kot v preteklih letih.

Večja težava kot izguba sta za RLV slaba likvidnost in finančna nestabilnost; v letu 1990 je bil ziro račun RLV blokiran kar 256 dni.

Iz preglednice obračunanih ur

8 529 092	rednih delovnih ur v okviru 42 ur na teden (99,9 % obračunanih v letu 1989)
104 098	skupno nadur (29,3 % obračunanih v letu 1989)
1 439 591	ur plačanih dopustov (97,8 % obračunanih v letu 1989)
871 824	ur vseh bolniških dopustov skupaj (91,4 % obračunanih v letu 1989)
11 413 927	vseh ur skupaj (96,3 % obračunanih v letu 1989)

Povprečno število zaposlenih

5 173 delavcev (v 1989. letu 5 268)
Načrt za leto 1991 – povprečno 4 687 delavcev.

V NOP

IZ POROČILA O VARSTVU PRI DELU V LETU 1990

Število nezgod pri delu se je v RLV lani zmanjšalo, in sicer z 808 v letu 1989 na 627. Število nezgod v jami je pri tem padlo s 717 v letu 1989 na 531.

Manj je bilo tudi zgubljenih dni povprečno na delovni dan zaradi obolenj in poškodb pri delu (v 1989. letu 8,27 % in v 1990. letu 7,19 %). Lani je bilo v Dispanzerju Zdravstvenega centra Velenje za medicino dela pri vseh sistematično pregledanih zaposlenih delavcih (4 716) ugotovljenih 84,4 % zdravih, kar je domala enako kot leto poprej. Pri tistih z ugotovljenimi obolenji pa so še vedno na prvem mestu bili oboleli na sluhu.

IZ LETNEGA DELOVNEGA NAČRTA RUDNIKA ZA LETOS

Letos naj bi v RLV odkopali 4 milijone ton premoga s povprečno toplotno vrednostjo

9,800 GJ/tono, in to v 262 delovnih dneh, in kot je že bilo omenjeno, s povprečnim številom zaposlenih delavcev 4 687.

V posameznih proizvodnih obratih naj bi odkopali:

– Jama Preloge	1 313 000 ton
– Jama Pesje	1 637 000 ton
– Jama Škale	788 000 ton
– Priprave	262 000 ton

Načrtovana produktivnost za letos je 3,42 tone premoga na zaposlenega delavca na dan (lani dosežena je bila 3,33). Načrtovani odkopni učinek je 32,89 tone na dnino (lani doseženi je bil 36,12) in načrtovani rudniški učinek 4,21 tone na dnino (lani doseženi je bil 4,27).

Povprečna reducirana dolžina odkopne fronte naj bi bila 694,5 metra ali za 22,1 metra krajša, kot je bila lani.

Še nekaj zanimivosti iz obratnih letnih načrtov

V Pripravah naj bi izdelali okoli 14 000 metrov jamskih prostorov in od tega 1 510 metrov v okviru investicijskih in raziskovalnih del.

V Jamskih gradnjah predvidevajo dokončanje obzidave transportne proge in navezav zanjo v kadunjskem predelu jame Preloge, dokončanje obzidave črpališča na koti –117 metrov, nadaljnjo izdelavo severne talninske proge ter nadaljevanje sanacijskih del na poškodovanih objektih pod jaškom NOP in ob glavnem odvozu. V prvi polovici leta pa naj bi se lotili tudi obnove 7. nadkopa in nadaljnje izgradnje zračilnega nadkopa Šoštanj II.

Jamski transport naj bi prepeljal skupno za 105 770 jamskih vozni enot tovorov in od tega 95 290 enot za proizvodnjo in 10 480 enot v okviru investicij.

Zunanja dejavnost naj bi predelala 21 800 m³ hlobovine v različne vrste žaganega lesa in 1 012 m³ lesa v mizarske izdelke, opravila za 110 200 ton prekladalnih storitev, predelala 17 700 m³ betona in pridobila 120 000 m³ različnih peskov in gramozov.

V Zračanju naj bi izdelali 98 475 m² izolacijskih plaščev, 260 kosov lesenih in 100 m² zidanih zračilnih vrat ter 195 zadelav v jami z ometom. Poleg tega pa naj bi proizvedli 22 350 ton suhih malt, 2 572 ton injekcijskih mas in 30 656 ton emulgata.

IZ REBALANSA FINANČNEGA NAČRTA RUDNIKA ZA LETOS

Rebalans (popravek, uravnoteženje) finančnega načrta RLV za letos je bil nujen zaradi zmanjšanja načrtovane letne proizvodnje premoga od 4,3 na 4 milijone ton in načrtovanega števila zaposlenih delavcev povprečno na 4 687.

V okviru rebalansa je bilo treba upoštevati tudi spremembe davčne zakonodaje, zlasti tiste, ki se tičejo osebnih dohodkov.

V rebalansu je predvideno tudi, da naj bi oddaja premoga letos bila takale:

Termoelektrarne Šoštanj	
– za predelavo v električno energijo	3 200 000 ton
– za predelavo v energijo za toplotno ogrevanje	160 000 ton
Toplarnе-elektrarne Ljubljana	100 000 ton
Tovarna celuloze in papirja v Vidmu pri Krškem	150 000 ton
– široka potrošnja	360 000 ton
– drugi odjemalci	30 000 ton

Načrtovana cena našega premoga za letos je 69,74 dinarja za GJ toplotne energije v njem ali 7,5 DEM/GJ.

Delegati delavskega sveta RLV so vse povzete načrte in poročila brez posebnih pripomb sprejeli. Domala enako pa tudi Pravilnik o delovnih razmerjih, sploh pa preostala pravilnika – Pravilnik o informiranju in Pravilnik o inovacijah.

Diana Janežič

ŠE NIKOLI NI ŠEL S SLABO VOLJO ALI ODPOROM NA DELO

Pogovor z delavcem Jamske mehanizacije Francem Senegačnikom

Franc dela v jami že šestnajst let, in ker bi se tam, kjer zdaj dela, na odkopu Dowty na koti –45 metrov jame Preloge-jug, bolj težko pogovarjala, sem ga povabila na pogovor v uredništvo Rudarja.

A potem sem vendarle morala jaz k njemu, in to domov, v Statetovo 10, kjer stanuje. Vzrok? Tisti teden, ko sva se dogovorila za pogovor, si je pri delu v jami izvinil nogo v gležnju, dobil mavčno oblogo in – ostal doma.

Za svojo družino – ženo Jožico, ki je zaposlena v upravi Ere, hčerko Majo, živahno in za učenje pridno osnovnoškolko 4. razreda, ter sina Boštjana, ki je sedaj pri vojaki v Postojni, a bo čez nekaj mesecev slekel vojaško suknjo – je dobil dvojnopolno stanovanje.

"To je naše drugo stanovanje," je začel pripovedovati Franc, medtem ko se je kljub poškodovani nogi še kar spretno sukaj po kuhinji in nama skuhal odlično kavo. "Prvo stanovanje sem dobil pred štirinajstimi leti na Gorici in zaradi stanovanja sem se leta 1975 z ženo in takrat štiriletnim sinom tudi preselil s Frankolovega v Velenje."

Franc je namreč po rodu s Frankolovega; rodil se je leta 1952, v kmečki družini, kot najmlajši, sedmi otrok, poleg štirih deklet tretji fant. V Mariboru se je izučil za elektrikarja in se po šolanju za dobri tri leta zaposlil v celjski cinkarni. V njej je bil sicer zadovoljen s sodelavci in s svojim delom, le stanovanja mu niso mogli obljubiti. Zato si je začel iskati novo zaposlitev; tako, ki bi mu omogočila tudi, da si ustvari svoj dom.

"Službe sredi sedemdesetih let ni bilo težko dobiti," je svojo pripoved nadaljeval Franc.

"V poklicu, kot je moj, bi se lahko zaposlil kjerkoli na širšem celjskem območju, a stanovanje so mi zagotovili le v Rudniku lignita Velenje.

Čeprav sem vedno rad delal in si dela v mojem poklicu nisem izbral, pa si vendarle nisem znal predstavljati dela pod zemljo, v rudniku."

A se je kmalu privadil. Kratek čas je delal pri montažni skupini v remontni delavnici jamske mehanizacije, ki je takrat bila še v jami, potlej pa vseskozi kot dežurni elektrikar na odkopih.

"Z delom sem zadovoljen, trudim se, da ga dobro opravljam, pa tudi s sodelavci se nisem še nikoli sprl.

Delavci v Elektro službi – jama obrata Jamske mehanizacije skrbimo, da stroji in naprave brezhibno delujejo, da je okvar na njih čimmanj, če pa do njih že pride, pa jih razmeroma hitro odpravimo. To nam v glavnem tudi uspeva, in to tudi zaradi dobre organizacije dela v celem obratu Jamski mehanizaciji. Poleg tega so stroji in naprave na odkopih novejši in s tem zanesljivejši, kar je gotovo zasluga vodstva rudnika."

Zanimalo me je, kaj meni Franc o številu delavcev v njihovi službi; jih je preveč, premalo, dovolj? Dejal je: "Težko na to odgovorim, ker ne poznam dovolj del na drugih delovnih mestih v jami. V naši službi nas je delavcev ob normalnem delovanju strojev in naprav dovolj. A kadar kje pride do večje okvare ali okvar na več krajih hkrati, takrat nas je prej premalo kot preveč.

V naši skupini lahko le en delavec vzame redni dopust; kadar nas je odsotnih od dela več, pa moramo poiskati nadomestilo med delavci elektro montaže."

Glede reševanja problema presežnih delavcev pa je Franc dejal, da bi po njegovem mišljenju smeli odpravnino dobiti le tisti delavci, ki bi na račun odpravnine dobljeni denar vložili v kakšno dejavnost za ohranitev svoje socialne in materialne varnosti. Torej se je s tem obregnil ob to, da so v RLV odpravnino dobili tudi delavci, ki so denar od nje porabili – in ostali brezposelni ter s tem postali socialni problem oziroma breme na plečih že tako obubožanega delavstva.

Je pa Franc menil tudi, da je vsekako način reševanja problema presežnih delavcev z odpravninami veliko bolj human, kot da bi presežni delavci bili kar "čez noč" postavljeni na cesto.

O vsem tem je Franc pripovedoval mirno in preudarno. Verjetno tudi zaradi zavesti, da njemu in njegovi družini ne gre slabo, da nimajo takšnih težav kot že premnoge slovenske družine, ki prej ži-

KAKO PROIZVAJAMO?

Proizvodnja premoga v našem rudniku v februarju v primerjavi s predvideno v osnovnem, letnem načrtu in v primerjavi s predvideno v mesečnem načrtu:

Jama Preloge	116 410 ton	(106,36 %, 123,19 %)
Jama Pesje	138 270 ton	(113,85 %, 106,20 %)
Jama Škale	100 650 ton	(104,52 %, 108,93 %)
Priprave	23 670 ton	(107,59 %, 112,71 %)

RLV 379 000 ton (108,53 %, 112,10 %)

V februarju smo imeli 21 delovnih dni.

Proizvodni načrt za marec

(V oklepajih so navedene proizvodne naloge iz osnovnega načrta!)

Jama Preloge	100 800 ton	(107 750)
	4 800 t/dan	(4 685)
Jama Pesje	142 800 ton	(168 550)
	6 800 t/dan	(7 328)
Jama Škale	92 400 ton	(59 800)
	4 400 t/dan	(2 600)
Priprave	21 000 ton	(23 000)
	1 000 t/dan	(1 000)

RLV 357 000 ton (359 100)
17 000 t/dan (15 613)

Za marec smo načrtovali 21 delovnih dni, s tem da je druga sobota, 9. marec, bila dan kolektivnega dopusta, preostale sobote pa naj bi bile vse proste.

Letos do marca smo v RLV pridobili 759 400 ton lignita in tako proizvodno nalogo iz letnega načrta za to obdobje izpolnili 107,03-odstotno.

Proizvodna služba RLV

votarijo kot živijo. Pravzaprav zdaj Senegačnikove skrbi najbolj to, kako si bo življenje uredil sin Boštjan. Po poklicu je električar elektronik in je pred odhodom na sluzenje vojaščine opravil pripravništvo v Eku. In kje, če bo sploh kje dobil delo po vrnitvi od vojakov, namreč ne ve ne on ne oče Franc.

Delal bi rad v Gorenju, pri proizvodnji televizijskih sprejemnikov, a zdaj pač niso časi, da bi si človek delo izbral po svojih željah.

"Gotovo bo moral sin sprva delati, kjerkoli bo delo dobil," je menil Franc. "A ker je še mlad, bo menda že še učakal ugodnejše čase za uresničenje svojih poklicnih želja.

Še zelo daleč od sinovih problemov je hči, ki sicer svojega brata, zdaj vojaka, zelo pogreša. Saj čeprav je med njima devet let razlike v starosti, se odlično razumeta," je Franc končal pripoved o svojih otrocih.

Senegačnikovi so radi doma, a tudi radi obdelujejo vrt, ki ga imajo v Bevcāh. Pozimi pa se smučajo. Toplejše mesece pa deloma preživljajo tudi "na vikendu", ki so si ga postavili na Frankolovem.

Franc bo do konca marca bolj počival, potem pa bo spet na delu v rudniku.

Dejal je, da ni še nikoli šel s slabo voljo ali odporom na delo. "Le raje grem na delo zjutraj kot popoldne ali zvečer," je še rekel.

Diana Janežič

Iz programa prireditvev pri kulturnem centru Ivana Napatnika, Velenje

V soboto, 23. marca, ob 10. in 16. uri v mali dvorani velenjskega doma kulture lutkovna predstava JAJCE v izvedbi mariborskega lutkovnega gledališča; igrica prikazuje, kdo vse se lahko izvali iz jajca.

V ponedeljek, 25. marca, ob 16. uri v velenjski NAMI DRUGI MATERINSKI DAN

V torek, 26. marca, ob 18. uri v velenjskem domu kulture

koncertna izvedba opere W.A. Mozarta COSI FAN TUTE za mladinski abonma in izvenabonmajske vstopnice so po 150 dinarjev - z običajnimi popusti (50 % za šolsko mladino in upokojenca).

JUTRI

Srečno, mož moj!
Vidim, v obeh ti upanje gori:
še bo dan,
mnogi bodo za mano šli.

Srečno, dragi mož!
V jamski temi ne bo videl ptic,
črnih in lepljivih
njih življenje bo brez mladice.

Srečno, ljubi mož!
Želim, da sanjaš za oba.
Ne verjamem več,
zame sta JUTRI in POTEM odšla.

Milojka MOHOR

SREČANJE STARIH ZNANCEV

Aktiv naših invalidov se je letos kar kmalu po svoji redni letni konferenci lotil uresničevanja delovnega programa, ki si ga je na njej zastavil za tekoče leto. Prvo, kar je izpeljal, je bilo predvideno kegljaško in družabno srečanje njegovih predstavnikov s predstavniki invalidov ESO, invalidov Tovarne dušika Ruše in delavcev zreškega Uniorja.

Iz Ruš je pri tem srečanju - potekalo je od štirih popoldan naprej 8. februarja v kegljišču našega obrata družbene prehrane v Velenju in, družabni del, v gostilni Alojza Acmana v Šoštanju - vsaj z enim predstavnikom (**Maksom Velcerjem**, s katerim smo se pogovarjali za naše glasilo) bilo zastopano tudi podjetje Jeklo. In sploh udeleženci takšnih srečanj pri nas niso samo predstavniki invalidov ali vseh delavcev podjetij, ampak kar celih krajev, v katerih imajo posamezna podjetja svoje sedeže. To je tudi bolj smiselno. Saj tako si ljudje, ki se zberejo, več lahko povedo o svojem življenju, delu, bojaznih in težavah. Športno srečanje je pri tem bolj drugotnega pomena, bolj kulisa, čeprav po svoje tudi pomembna, za izmenjavo mnenj in izkušenj udeležencev o življenjsko zanje važnejših vprašanjih. Življenjsko važnih vprašanj za pretres pa je dandanes pri nas za vse, za predstavnike pretežno delovnih invalidov na takšnih srečanjih pa še posebno, kolikor človek hoče.

Vse v Sloveniji in celi Jugoslaviji je namreč dandanes na nekakšnih zgodovinskih prelomnicah - ljudje pa vendarle morajo jesti, imeti streho nad glavo in sploh nekako preživeti."

Maks Velcer iz podjetja "Jeklo" Ruše, ki smo ga med športnim delom tega srečanja povprašali, kako se kaj znajdejo ruška podjetja v teh prelomnih časih pri nas med starim in novim družbenim, gospodarskim in političnim sistemom, ni mogel povedati nič takega, kar bi nas lahko razveselilo.

"Naše podjetje je pred stečajem," je dejal, "nekaj takega pa se zdaj

dogaja tudi z 'Metalplastom' Ruše, v katerem delata žena in starejša hčerka in je podjetje, podobno našemu.

Tovarna dušika pa tudi ni nič na boljšem.

Vseh zaposlenih v našem podjetju nas je bilo čez 400, sedaj pa nas je okrog 380 in to je bojda še precej preveč. A kakšnega pravega gospodarskega sanacijskega načrta nimamo.

Naša kovačija bi se že še rešila. Saj odkovki, ki jih v njej izdelujemo, se še kar dobro prodajajo, le sekire ne, ki smo jih prej precej prodali v Srbijo, potem pa je prišlo do tistih znanih zapletov.

Bazensko tehniko pa zdaj slabo prodajamo; le za Nemce je nekaj izdelujemo.

Po mojem mnenju je rešitev za nas le, da se kovačija osamosvoji, da dobimo od nekod nekaj obratnih sredstev in da se nam odpiše zguba, ker zdaj toliko pocieni, da je ne bi imeli, pač še ne znamo delati.

Kako bo z mano, tudi ne vem. Dve leti sem zdaj že delovni invalid brez primerne stalnega drugega dela. Prej sem bil utopni kovač in zaradi vseh tresljev in udarcev pri delu v kovaškem poklicu že od leta 1957 sem postal tudi invalid.

Neko drugo delo bi resda lahko dobil v skladišču, a je bilo posredi nekaj, kar me je odbilo od njega. In tako zdaj doma čakam s 70-procentno plačo oziroma nadomestilom osebnega dohodka, da bo kje prosto kakšno primerno delovno mesto zame.

Teden dni bom zdaj doma čakal, da me bodo kje zaposlili, teden dni pa sem že prej čakal. In kakšen teden, dva - so rekli - še lahko čakam.

Mogoče pa mi bodo dokupili leta, ki mi še manjkajo za redno upokožitev. Sedemtrideset let pokojninske dobe že imam - skupaj z beneficirano, štetjem 12 mesecev dela za 14 mesecev pokojninske dobe, ker sem delal na takem delovnem mestu - in tako mi je za redno upokožitev veliko ne manjka, čeprav sem komaj letnik 1940.

Zasluzim pa zdaj bolj malo, le nekaj čez 5 000 dinarjev. A nekako se še prebijamo, čeprav mlajša hčerka še ni preskrbljena; v zadnjem razredu srednje ekonomske šole je, štipendije pa ni mogla dobiti - tudi v našem podjetju ne, pa čeprav že toliko let delam v njem.

Za silo še shajamo; tudi zato, ker imamo občinsko stanovanje, drugače pa bi nam bolj trda predla. Pravijo, da bodo po novem stanovanjskem zakonu stanarine čisto drugačne in da bo zato najboljše, da stanovanja nosilci stanovanjske pravice odkupijo. A kako naj delavci, ki imamo mizerne plače, stanovanja odkupimo, vas vprašam! In to še ob tem, da plače dobivamo vedno bolj neredno; pri nas, recimo, smo drugi del plače za december dobili pred tremi dnevi, kako bo z januarskimi plačami, pa sploh ne vemo."

V pogovoru, objavljenem v tretji letošnji številki Naših razgledov pod naslovom Delo in kruh, dr. Ivana Svetlika, svetlovalca slovenske vlade za zaposlovanje, meni:

"Gre (kar se naše nove zakonodaje o skrbi za ljudi tiče) bolj za vprašanje, kako sedaj nastajajo mreže, na katerih se bodo ujeli tisti, ki bodo padli čez družbeni rob - in teh bo kar nekaj... Mislim pa, da ta zakonodaja ni tako neugodna... V kritičnih primerih nastopi država s programi izobraževanja, programi javnih del in podobno... Vendar ljudje v Sloveniji se bodo morali navaditi na drugačen družbeni, ekonomski, politični sistem... Ljudje bodo (v teh drugačnih sistemih) sploh imeli možnosti, da skrbijo zase; to jim v preteklosti ni bilo dopuščeno... Moja glavna pripomba k spreminjenemu zakonu o delovnih razmerjih pa je, da ne upošteva pridobitev evropske civilizacije, katerih del je tudi visoka stopnja soodločanja delavcev pri vsem, tudi pri odpuščanju... Ljudje bodo pač sami morali spoznati, da morajo delovati prek sindikata. K temu pa jih bo silil tip avtokratičnega (oblastnega, samovoljnega) direktorja... Nimamo (še) ljudi, zaradi prejšnjega sistema, kakršen je bil, ki bi bili pripravljeni in znali prevzemati podjetniško tveganje ali tveganje za sindikalni boj, za pravice delavcev..."

Toliko za sklep tega, kar nam je na tem srečanju za naše glasilo povedal kovač invalid Maks Velcer iz "Jekla" Ruše, in obenem za uvod v povzetek pogovora z drugim intervjuvancem na tem srečanju za naše glasilo - **Ferdom Škrablom**, strojnim ključavničarjem invalidom na delovnem mestu "referent rezervnih delov" v Tovarni dušika Ruše.

Maks Velcer iz Ruš

Ferdo Škrabl upravičuje – poleg še kar precej drugih – tudi naslov tega sestavka Srečanje starih znancev. Na podobnem srečanju pri nas je namreč bil že oktobra leta 1988 in tudi takrat je nekaj povedal za naše glasilo. Med drugim tudi tole:

"Naša tovarna slavi letos 70-letnico... V zadnjih letih je razvoj naše tovarne usmerjen v uvajanje proizvodnje tehnološko zahtevnih izdelkov tako za domači kakor tuji trg in pri tem dosegamo lepe uspehe, saj naše izdelke izvažamo v vrsto evropskih držav in tudi države na drugih kontinentih."

In kaj je povedal tokrat, na tem srečanju?

"Zadnje leto naša tovarna na vseh področjih svoje dejavnosti posluje bolj kritično, proizvajamo pa razne izdelke, od kalcijevega karbida naprej.

V marcu bomo pred stečajem, če si likvidnosti ne bomo nekako rešili. Žiro račun imamo zdaj blokirani že skoraj mesec dni. Izplačila osebnih dohodkov imamo sicer še kar redna, le kakšen dan, dva kasnije. Tudi prehrano med delom, prevoze na delo in z dela imamo še urejene. Le za stanovanjsko izgradnjo menda nič več ne zbiramo sredstev.

Še kar aktiven je tudi naš sindikat in v okviru možnosti tudi uspešen. Zdaj imamo tudi en sam sindikat in delavski svet – nič več tudi sin-

Ferdo Škrabl iz Ruš

dikalnih organizacij in delavskih svetov po obratih. Je pa zato možnost delavcev, da se informirajo, manjša in zato nastajajo tudi napetosti med delavci različnih delov podjetja; razburjajo se posebno tisti, ki imajo bolj slabe možnosti, da bi se sproti seznanjali o dogajanjih v podjetju in njegovem okolju.

Vodstvo podjetja se pogovarja v glavnem le z vodstvom sindikata in znotraj delavskega sveta podjetja, drugače pa je izkušeno, že utečeno, starejše.

Zdaj imamo Rušani tudi svojo občino. Zanje smo se izrekli na referendumu in tako ne spadamo v mariborsko občino.

Kar se tiče politike nasploh, pa se tudi pri nas navadni delavci – tisti, ki ne spadamo med vodilne in vodstvene – ne zanimamo zanjo dosti, dokler nas ne udari po žepu. Sicer pa tudi ne opažamo, da bi nam politične spremembe kaj prinesle.

Tudi jaz o novi zakonodaji, delovni in drugi, ne vem veliko. Vem le, da je pri njej še veliko nerazčiščenega. Recimo v načrtih novega stanovanjskega zakona... Kako pa bodo delavci sploh lahko odkupovali stanovanja, če bodo materialne možnosti delavstva še naprej takšne, kot so!

Invalidi v našem podjetju pa smo dozdaj bili še kar zaščiteni. Tudi na prisilni dopust nam še ni bilo treba odhajati. Rekli pa so zadnjič v našem delavskem svetu, da naj bi nas v podjetju ostalo 1 800 vseh delavcev, od zdaj skupno čez 2 200.

Meni osebno res še ne gre slabo. Stanujem v tovarniškem stanovanju. Zaslužim, skupaj z nadomestilom, ki mi gre kot invalidu, okrog 7 000 dinarjev na mesec, drugače pa bi zaslužil od 5 000 – 6 000 dinarjev. V družini smo trije, ki smo zaposleni: jaz, žena in starejši sin, in to v istem podjetju, mlajši sin pa je dijak Srednje kemijske šole Ruše – smer keramika."

Udeleženec tega srečanja in podobnega srečanja pri nas oktobra leta 1988 je bil tudi Franc Gorenjak iz "Uniorja" Zreče. In tudi on je tokrat že drugič povedal nekaj za naše glasilo.

Najprej se je predstavil kot delavec, ko je dejal, da je po poklicu strojni tehnik in da je njegovo delovno mesto v "Uniorju" Zreče "vodja tehnološkega oddelka v Skupnih službah za kovaške obrate".

Potem je pojasnil, da ima Unior še več drugih obdelovalnih obratov, poleg tega pa da se ukvarja še s strojogradnjo, izdelavo različnih ročnih orodij in homokinetičnih zglobov pa še z gostinstvom in turizmom na Rogli, v hotelu Dobrava v Zrečah in v Termah Zreče.

"Industrijsko dejavnost," je dalje razlagal, "ima Unior razvejeno tudi po dislociranih obratih." Od teh obratov je omenil:

Franc Gorenjak iz Zreč

- kovačnico in obdelovalnico v Vitanju
- obrat za izdelavo orodja za sadjarstvo in vinogradništvo ter rezilnega ročnega orodja za pločevino v Lenartu v Slovenskih goricah
- obrat za izdelavo orodja za vodovodne instalaterje v Starem trgu na Dolenjskem
- obrat za izdelavo nasadnih ključev v Slovenskih Konjicah
- tovarno z okrog 30 delavci za izdelavo izvijačev v Borovljah v Avstriji
- tovarno z okrog 200 delavci za izdelavo klešč v Achauu v Nemčiji.

Za zapik predstavitve razsežnosti Uniorja pa je dejal:

"Vseh zaposlenih ima Unior okrog 2 200, od teh v Zrečah okrog 1 650, in v vsej svoji zgodovini je menda le enkrat imel blokirani žiro račun."

Torej je to firma za zgled. Ima pa bojda tudi precej po nemško urejeno celotno organizacijo.

In plače zaposlenih?

Gorenjak zasluži zdaj na mesec okrog 9 500 dinarjev. Torej ne kdove koliko glede na to, da je njegovo delovno mesto v podjetju na položajni lestvici kar visoko. Pa ne daje videza nezadovoljnega delavca zaradi tega. Letnik 1951 je in v firmi Unior zaposlen že 20 let in menda kar zadovoljen s tem, kako živi – v tovarniškem družinskem stanovanju, z ženo, zaposleno v računovodstvu Skupnih služb "Uniorja" Zreče, in dvema sinovoma, starejšim že v sredji šoli računalniške usmeritve in mlajšim osnovnošolcem 6. razreda.

Pač resen človek, z resnim pogledom na življenje!

In še izid športnega dela tega srečanja!

RLV	949 kegljev
Unior	895 kegljev
ESO	891 kegljev
Ruše	820 kegljev

Te rezultate nam je sporočil Teo Šehić iz ESO, neutrujen animator športa in rekreacije pri Društvu invalidov Velenje in v Aktivu invalidov ESO, in to v ponedeljek po tem srečanju, ker se je pač nje-

gov športni del vlekel že čez me-ro, vredno spremljanja.

Ob sporočanju teh rezultatov pa je navrgel še:

"Tudi aktiv invalidov ESO je še vedno delaven in zdaj mu predstavlja Anton Skripač. Dejavnost našega aktiva invalidov pa moramo njegovi člani vse bolj zdrževati bolj sami, ker je ESO v precej slabem materialnem položaju in ima probleme tudi zaradi odvečnih delavcev.

Kdor v našem podjetju nima dela, mora pač čakati doma, dokler ga v podjetju spet ne potrebujejo. Prvič, po novem letu, je tako odšlo na prisilni dopust čez 100 delavcev ESO, 4. februarja pa spet nekaj. Vendar invalidi pri tem nismo bili izpostavljeni, ampak obravnavani tako kot vsi drugi delavci.

Prejšnji teden pa smo tudi znotraj ESO objavil razpis za odpravnine."

R. B.

Mimogrede

Glede na ta pričevanja torej težave, ki pestijo naš rudnik, niso nekaj izjemnega. Saj le Unior je po tem, kar je zapisanega o njem, podjetje, ki je ohranilo gospodarsko trdnost. Vendar tudi v njem niso brez težav. Franc Gorenjak je namreč malo zadržano povedal tudi, da so se Uniorju za orodja tržne razmere poslabšale. Izdelovanje orodij pa je vsekakor pomemben, če že ne najpomembnejši del vse njegove dejavnosti. Še bolj pa so se mu bojda tržne razmere poslabšale za odkovke, kolikor jih ne izvozi, in to zaradi nelikvidnosti domačega tržišča, posebno južnega.

Prav tako naj bi tudi za naše podjetje veljal nakazani poziv k podjetništvu v okviru navedenih mnenj dr. Ivana Svetlika znotraj prejšnjega sestavka. Sploh pa njegov poziv k sprijaznitvi vseh v Sloveniji s spremembo družbenega, ekonomskega, političnega sistema. Seveda s pogojem, da izdelamo in uveljavimo tudi primeren socialni program. In tega se bojda sedaj v republiškem vrhu zelo resno lotevajo vsi – od predsedstva do vlade.

Dr. Ivan Svetlik pravi: "Po mojem mnenju je normalno 1 % brezposelnih. Na Švedskem velja: do 3 %, v ZDA: 6 – 7 %."

Zdaj je v Sloveniji menda okrog 60 tisoč brezposelnih. Koliko odstotkov je to? Že čez 3 %!

Proti koncu leta 1992 naj bi bilo v Sloveniji – če bi podjetja še naprej samo propadala, ne pa se tudi rojevala in zaposlovala ljudi – že 120 do 150 tisoč brezposelnih...

Takšno naraščanje brezposelnosti seveda ne bi vodilo nikamor drugam kot v anarhijo in "novo revolucijo".

A pustimo to, v tem "Mimogrede" bi namreč radi opozorili, da je v ponedeljek, 25. februarja, vse od sredine dopoldneva do dveh popoldne bil na obisku v našem rudniku – in vmes tudi na ekskurziji v jami – domala ves sedanjí Izvršni svet Skupščine Občine Velenje:

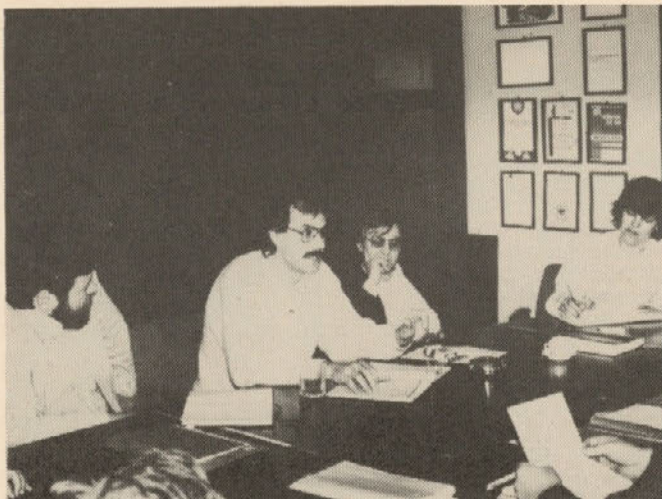
- predsednik ing. strojništva Franjo Bartolac
- podpredsednik dipl. ekonomist Viktor Robnik
- dipl. ekonomist Igor Meh, član-sekretar sekretariata za ekonomske zadeve
- mag. filozofije Slavko Hozjan, član-sekretar sekretariata za družbene dejavnosti
- dipl. psiholog Marko Jeraj, član-sekretar sekretariata za občó upravo
- dr. prava Vladimir Korun, član-sekretar sekretariata za notranje zadeve
- dipl. geograf Emil Štrbenk, član za področje varstva okolja.

Manjkal je tako (zaradi obolelosti) le član-sekretar sekretariata za ljudsko obrambo Viktor Brglez.

Ta obisk za nekatere od sedanjih velenjskih izvršnikov seveda ni bil prvi neposredni stik z RLV, saj je na primer Jeraj svoj čas bil celo strokovni delavec RLV, Robnik in Štrbenk pa sta bila v stalnih stikih z njim kot delavca Skupnih služb bivšega REK Velenje. Vendar za preostale je ta obisk v RLV, posebno ogled dela jame, le bil dogodek. Saj inženir Bartolac je ob koncu obiska rekel: "Zdaj imamo drugačno mnenje o RLV, kot smo ga imeli, ko smo vanj prišli." To pa je že nekaj. Kajti izvršni svet občinske skupščine je le prva instanca državne uprave za vsako podjetje. Torej organ, pri katerem podjetje lahko najprej dobi podporo za državnoopravno reševanje svojih problemov. In tako podporo je predsednik velenjskih izvršnikov našemu podjetju obljubil, potem ko je predsednik našega poslovnega odbora izvršnikom z besedami, tabelami, grafikoni in diagrami podolil in počez predstavil RLV sedaj, njegov povojni podjetniški razvoj in zamisli za nadaljnji, moderni podjetniški razvoj. Te predstavitve v tem sestavku ne kaže obnavljati, ker je vključevala vrsto že objavljenih podatkov, mnenj, usmeritev, ugotovitev, primerjav in zamisli v Rudarju.

Mogoče bi iz nje kazalo povzeti le tole:

- Proizvodnja pod 4 milijone ton premoga na leto je po mnenju vodstva RLV kritična za RLV sedaj, pri njegovih sedanjih tehnično-tehnoških in kadrovskih zmogljivostih ter še neuresničenem konceptu pokrivanja njegove izgube v skupnem znesku 860,3 milijona dinarjev. Sicer pa bi se RLV lahko preusmeril tudi v proizvodnjo pod 4 milijone ton premoga na leto, vendar v nekem daljšem času.

Velenjski izvršniki Štrbenk, Bartolac in Robnik ter novinar-ka NČ Zakoškova 25. februarja pri nas

- Letos do sredine leta naj bi RLV z uresničevanjem programa razreševanja kadrovskih presežkov dosegel že zmanjšanje števila zaposlenih delavcev vsaj na 4 730.
- K uspešnemu razreševanju kadrovskih presežkov v RLV sta veliko pripomogli tudi republiška sekretarka za delo Jožica Puhar in vodja območne enote Republiškega zavoda za zaposlovanje Velenje Štefka Kordeš.
- Poslovno sodelovanje RLV in TEŠ poteka brez problemov, kljub temu, da nista več združeni organizaciji.
- Če bi zaradi administrativnih ekološko sanacijskih ukrepov potrebe TEŠ po premožu drastično upadle, bi si RLV svoje preživetje moral zagotoviti pač z večjim odvozom svoje proizvodnje iz Šaleške doline. Vendar to ne pomeni, da se RLV ne zaveda pomembnosti varstva okolja in si ne prizadeva zanj. Nasprotno, kolikor bo le mogoče, bo v svoje programe razvoja podjetništva vključeval energetske varčne, ekološko čiste in ekološko sanacijske

dejavnosti. Kar se tega tiče, si bo na primer prizadeval za nadaljnjo rekultivacijo degradiranih površin zaradi odlaganja elektrofiltrskega pepela in rudarjenja in izrabo prostora na teh površinah za razvoj rekreacijsko-turističnega kompleksa s centrom pri restavraciji Jezero.

Obstajajo zamisli za izgradnjo velikega pokritega teniškega centra pri restavraciji Jezero v več fazah, rejo konj na področju Thurn za turistično konjstvo in izgradnjo nočišč pri restavraciji Jezero za večje skupine bolj ali manj prehodnih gostov.

Za vlaganja v izgradnjo teniškega centra pri restavraciji Jezero naj bi pridobili privatnike, kapital za izgradnjo nočišč pri njej pa z odprodajo našega obrata družbene prehrane v Velenju, ker ga zdaj praktično skorajda ne potrebujemo več.

- Letos že v sredini leta pa naj bi se lotili ustanavljanja delničarskega podjetja za lesni program; najprej pri mizarstvu in potem še za žagarstvo. Bojda obstajajo interesi za združi-

tev žagarskih kapacitet RLV in Gorenja. Glede lesnega programa obstajajo tudi razmišljanja, da bi vključeval tudi primerne dejavnosti za zaposlovanje žensk in invalidov. Konkretno: program izdelovanja izvornih igrač iz lesa.

- Pri RLV bi se nadalje lahko razvilo delničarsko podjetje za izgradnjo podzemnih garaž pa hladilnic in skladišč za trgovinska in gostinska podjetja. Nedavno pa je RLV skupaj z Gorenjem ustanovil podjetje za izkoriščanje termalne vode v Lajšah.

Glede RLV in razvoja podjetništva so velenjski izvršniki zvedeli tudi to, da se je večina delavcev, ki je RLV zapustila z odpravnino, lotila opravljanja kakšne privatne dejavnosti ali se vključila vanjo, nekateri pa so poskrbeli za zaposlitev še koga pri zasebni dejavnosti, ki so se je lotili. To pa je za razvoj podjetništva vsekakor pomembno. Tudi v širšem okolju. Kajti večina – kar okrog 300 od skupno 370 delavcev, kolikor jih je doslej zapustilo RLV z odpravnino – sploh ni več v velenjski občini.

To zadnje je izvršnikom bilo dano na znanje že v drugem, diskusijskem delu njihovega srečanja z našim poslovodnim odborom; potem ko je ing. Bartolac menil, kako krasne rezultate, da smo že dosegli pri – menda je rekel – cimentiranju, se pravi umerjanju števila zaposlenih.

Menda je rekel, je rečeno zato, ker je diskural tako izredno tiho, da je pravzaprav kar šepetal, in sta se zato dva od prisotnih novinarjev presedla prav pred njegov nos, da bi ga slišala.

Sicer pa je inženir Bartolac v tej diskusiji (menda) omenil tudi: "Želel bi, da bi energetika pokrivala vse stroške, ki jih ima in jih povzroča.

RLV in TEŠ sta tudi podjetji, ki nosita razvoj Šaleške doline, in zato vam bomo pomagali.

Tako kot ste podjetništvo zastavili, tudi ni nobenega razloga, da ga ne bi izpeljali. Bi pa morali v občini tudi skupno zagotavljati pogoje za razvoj podjetništva. Pač neki sklad naj bi bil za to. Pa informacijsko-dokumentacijski center. Bojim se namreč, da bi vse podjetništvo bilo preveč odvisno od krovnih firm."

Ob besedah predsednika izvršnega sveta o skladu za razvoj podjetništva v občini se je razvila živahna razprava, v kateri je bilo govora, da bi to moral biti tudi nekak rizični sklad. Torej sklad, ki bi omogočal tudi kritje izgub zaradi neuspešnih podjetniških poskusov, posebno mladih ljudi.

Ob tem je podpredsednik izvršnega sveta Robnik povprašal po viziji RLV glede zaposlovanja generacij mladih Velenjčanov v šolah zunaj Velenja potem, ko šolanje dokončajo. In mag. Avberšek mu je odgovoril, da RLV zaposluje normalno tudi svoje štipendiste

In še velenjski izvršniki Korun, Hozjan, Jeraj... 25. februarja pri nas

po šolah zunaj Velenja potem, ko šolanje končajo. Za samostojno podjetništvo pa da bi kateremu mogoče posodil tudi kaj denarja, da bi se lažje znašel. Vendar – je menil – nekaj iznajdljivosti pa jim mora dati tudi šola, ker smo se pač preusmerili v tržno gospodarstvo in morajo to tudi šole upoštevati.

Ob tem se je obregnil tudi ob stalno načrtovanje vprašanja ekonomske cene velenjskega premoženja in dejal, da je to pač cena, po kateri lahko naš premoženje prodajamo – in nič drugega!

"Kam pes tace moli", kadar kdo načne to vprašanje, pa vemo... Predsednik našega poslovodnega odbora je glede tega pribil: "RLV je v razvoj Velenja že veliko investiral. Tudi prva Gorenjeva hala je bila zgrajena iz sredstev RLV..."

Po njegovih besedah o tem pa se je razprava sploh presukala na premoženje RLV v mestu Velenju in problematiko, ki jo je pri tem njegovem premoženju treba razrešiti. Vendar na tem srečanju občinskih izvršnikov in vodstva našega podjetja so glede te problematike sklenili le, da se morajo zaradi nje še posebej srečati, in to čimprej.

R. B.

VABILO NAŠE PLANINSKE SEKCIJE

Člani naše planinske sekcije so za letos predvideli, da bodo priredili enajst izletov. Tri od njih so že, na preostalih osmih pa se jim še lahko pridružite.

Pa pogledimo, kdaj bodo predvidoma ti izleti, v katere smeri in kdo naj bi jih vodil!

13. aprila: izlet na Kum – vodnika Venčeslav Tajnik in Ludvik Hribar

2. junija: izlet v Matkov škaf – vodnik Peter Klemenšek

22. junija: izlet na Lisco – vodnik Tone Repnik

27. julija: izlet na Poldanšno Špico v Italiji – vodnika Miroslav Žolnir in Jože Vogrin

17. in 18. avgusta: izlet na Skuto – vodnika Slavko Meža in Primož Strniša

8. in 9. septembra: izlet na Triglav – vodnika Karel Žibret in Roman Kovač

12. oktobra: izlet na Menino planino – vodnika Slavko in Tea Meža

16. novembra: izlet po transverzali Vinska gora – vodnika Primož Strniša in Tone Repnik; ob koncu tega izleta bo v Vinski gori tudi zabavni sklep letošnjega izletništva naše planinske sekcije.

D. J.

DRUŠTVO INVALIDOV VELENJE JE IMELO REDNO LETNO SKUPŠČINO

Društvo invalidov Velenje stopa letos v enaindvajseto leto svojega delovanja. Združuje pa zdaj čez 3 100 invalidov in je eno najbolj dejavnih – če že ne sploh najbolj dejavno – od tovrstnih društev v Sloveniji. To navsezadnje potrjuje tudi dejstvo, da je tudi letos – prejšnji mesec, 17. februarja, v šoštanjskem kulturnem domu – imelo svojo redno letno skupščino.

Na tej skupščini so predstavniki invalidov v velenjski občini pregledali in ocenili delo izvršilnega odbora in komisij društva v preteklem letu ter si začrtali delo za letos. Pri tem so ugotovili, da so večino nalog izpolnili, četudi se je v neposredno izpeljavo načrtovanih aktivnosti vključilo le majhno število članov društva.

Največ svojega časa in truda so tudi lani posvetili izboljševanju materialnega in socialnega položaja članov društva. Poklicno usposabljanje in usposabljanje za nove poklice, zaposlovanje, dodatno izobraževanje, izboljševanje delovnih in stanovanjskih razmer so urejali skupno skoraj za 200 članov. Čez 600 invalidom so nadalje omogočili, da so dobili pravne in splošne nasvete, različne oblike sosedске pomoči, denarne prispevke za klimatsko zdravljenje, nakup zdravil in ortopedskih pripomočkov. Skoraj 400 invalidov so v okviru izletniško-rekreativnega programa društva popeljali na eno- ali več dnevne izlete po domovini in še v tujino. Skupno 290 članov društva pa se je udeležilo občinskih, regijskih in republiških tekmovanj invalidov.

Podobna lanske bo dejavnost velenjskega društva invalidov tudi letos.

Če bo sprejet napovedan nov republiški zakon o društvi, bodo organiziranost invalidov v velenjski občini uskladili z njim. Vendar tako kot Zveza društev invalidov Slovenije tudi velenjski invalidi ne podpirajo zamisli o drobljenju invalidskih organizacij po občinah, temveč so za močna občinska invalidska društva in dejavne aktivne invalidov po podjetjih.

Še naprej bo velenjsko društvo invalidov skrbelo tudi za športno-rekreativno in družabno življenje svojih članov in skušalo negovati spletene vezi z invalidi v drugih slovenskih občinah pa še v Osijeku in Splitu.

Za uresničenje svojega letošnjega delovnega programa bo društvo potrebovalo okoli 206 tisoč dinarjev, največ potrebne denarja pa naj bi dobilo z dotacijo Zveze društev invalidov Slovenije in dotacijo Športne zveze Velenje (prejšnje Zveze telesnokulturnih organizacij).

Za sklep

V poročilu o lanskem delu Društva invalidov Velenje je zapisana tudi misel, ki izraža upravičeno prizadetost najbolj dejavnih članov društva, namreč, da nekateri invalidi ob plačilu članarine za društvo najprej vprašajo, kaj bodo dobili zanj.

Znesek članarine je vsako leto zelo mali, – letos za celo leto menda le 50 dinarjev –, in ob tako raznolikem programu dejavnosti društva vendar ni težko dobiti tisti vplačani denar za članarino povrnjen. A tudi, če ne bi bil tako ali drugače povrnjen, je plačilo članarine že nekaj izraz pripadnosti posameznika društvu, organizaciji ljudi, ki jih združujejo enake želje, potrebe in težave. In glede vsega tega se bodo člani Društva invalidov Velenje tudi letos lahko obračali na dežurne v društveni pisarni, ki je locirana v prizidku stanovanjskega stolpča v ulici bratov Mravljakov v Velenju s hišno številko 1 in je odprta vsak ponedeljek od 16. do 18. ure.

Diana Janežič

ZAHVALA

27. februarja je minilo leto dni od smrti dragega moža in očeta Draga Vrhovnika, delavca RLV – Jame Škale. Ob tej obletnici se ponovno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali prebroditi najhujše trenutke ob njegovi smrti, posebno pa rudarski častni straži in delavcu Skupnih služb RLV Karlu Koželju.

Žena Marija
s sinovoma

AFORIZMI

Pri učenju na napakah so tudi intelektualci večkrat – nepismeni. Šele ko te speljejo na tanek led, opaziš – da si nadrsal. Eksplozija cen je kot terorizem – zahteva nedolžne žrtve.

Marjan Bradac
SAVA, Kranj

ZA MALO SMEHA

ZIMA

Mraz je še. A ljubezen? Nikdar ne dá mirá! Dedek na zapečku seks roman prebira.

ČASI

V šoli obravnavajo čase. Učiteljica: "Poročila se bom. Kateri čas je to, Janezek?" Janezek: "Zadnji čas, tovarišica!"

ROJSTNI DAN

– Mama, če bi imela ti jutri osemnajsti rojstni dan, kaj bi si zaželela?
– Nič, samo to.

SAMA PRI SEBI

– Nikoli grešiti? je zavzdihnila.
– To bi bil neodpustljivi greh!

TOLAŽBA

Janezu je umrla žena, in ko pride k njemu prijatelj Tomaž, ga najde ob steklenici žganja. – Zdaj ti je to edina tolažba, kajne, Janči?
– O ne, imam ga še dve steklenici.

DEBATA O SPOLIH

– Ženske prenesejo veliko več bolečin kot moški.
– Ali ste zdravnik, da to veste?
– Ne, čevljar.

OGLASA

Prodajam vseljivo hišo z gospodarskim poslojem na vzpetini nad KIL Liboje, ki jo je možno preurediti v počitniško hišico (vikend).

INFORMACIJE: Ivan Grobelnik, Zabukovica 128 a, 63302 GRIŽE, tel. (063) 713-954 (od 14. ure dalje)

Prodajam vse na rudniški rekreacijski parceli št. 89. Cena po dogovoru.

INFORMACIJE: zvečer po 19. uri po telefonu (063) 858-601.

ŠE JE ČAS

Za mizo sedijo razen ene ženske sami moški in se pripravljajo na snemanje oddaje o ženski enakopravnosti. Kamere še ne delajo in zato eden od moških reče:

"No, gospa Marica, preden začnemo razpravljati o ženski enakopravnosti, nam skuhajte kavico!"

ZLOBA

– Pa se res lahko zaneseš, da se bo Tomaž poročil s tabo, Vera?

– Stoodstotno, saj je čisto nor name...

– To pa res ni nobeno jamstvo, ljubica. Tudi norci imajo svetle trenutke.

PO VLOMU

– Takoj bi nas morali poklicati, reče policaj ženski, ki je z zamudo prijavila vlom. Ona pa mu odvrne:

– Ko sem videla ves tisti nered v hiši, sem najprej pomislila, da je mož iskal nogavice.

VZROK

"Zakaj imate toliko modric?"

"Mož me je pretepel."

"Zakaj?"

"Strinjala sem se z njim. Popravljaj je avto, pa mu delo ni in ni šlo od rok, in je začel tuliti, da je največji idiot, norec, bik, osel na svetu. No, in strinjala sem se z njim!"

STRAH

– Tinka, ali se vam je kdaj pri delu kaj groznega zgodilo?

– Zakaj?

– Ker se ga tako bojite!

DENAR VEDNO PRAV PRIDE

Stoletnika pokličejo na matični urad. Po čestitki in krajšem govoru mu župan preda tudi 5 000 dinarjev.

"No, in kaj boste počeli s tem denarjem?" ga ob tem vpraša.

"Shranil ga bom za stare dni," odvrne očak.

SPANJE PRAVIČNEGA

Na mizo naslonjen spi v gostilni možak. Natakari, ki streže v sosednjem rajonu, pravi kolegu:

– Vidiš tistega, že ves čas spi, zakaj ga ne pospremiš do vrat?

– Kaj misliš, da sem nor. Že trikrat sem ga zbudil, pa mi je vedno plačal račun.

NEMOGOČE ZAHTEVE

Miličnik: "Tovariš, pihali boste!"

Voznik: "To pa ne, tovariš miličnik. Ne smem, ker imam hudo astmo!"

Miličnik: "Boste šli pa na odvzem krvi!"

Voznik: "To pa ne morem, ker imam tisto bolezen, veste, ko se kri sploh ne ustavi!"

Miličnik: "Potem pa stopite iz avta, boste hodili po tej črti!"

Voznik: "A ste nori? Saj še stati ne morem, sem preveč pijan!"

KDO BI SI MISLIL

"Ali vidite helikopter tam gori? Že deset minut stoji v zraku, ne da bi se premaknil."

"Pa res! Menda mu je bencina zmanjkalo?"

ODŠLI SO V POKOJ

Ivan BLAŽIČ, upokojen 28. decembra

Rojen je bil 24. avgusta 1948 na Paškem Kozjaku. Poročen z Ljubomiro, rojeno Lenart.

Od 30. septembra 1968 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega kadrovskega roka pa že od leta 1966.

Leta 1968 se je zaposlil kot kvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1971 je bil premeščen na čelo OMKT, leta 1973 v Steber 8, septembra 1980 v Jamo Preloge, novembra 1980 najprej v Jamo Pesje in potem v Jamo Škale in leta 1981 v Jamsko mehanizacijo, kjer je delal do upokojitve.

Sodeloval je tudi pri uradniški izgradnji Velenja in pri udarniških delovnih akcijah na Paškem Kozjaku.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Ivan KARDOŠ, upokojen 28. decembra

Rojen je bil 20. julija 1943 v Kukču pri Murski Soboti.

Od 25. aprila 1972 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo pa že od leta 1971.

Leta 1972 se je zaposlil kot nekvalificiran kopač v Jami vzhod. Leta 1973 je bil premeščen v rudniške zunanje obrate in leta 1986 v rudniško kopalnico in delal v njej do upokojitve. Leta 1974 je opravil izpit za polkvalificiranega transportnega delavca.

Sodeloval je tudi pri udarniških delovnih akcijah.

Vinko PRELOŽNIK, upokojen 28. decembra

Rojen je bil 17. julija 1932 v Vojniku. Poročen z Miro, rojeno Založnik.

Od 4. junija 1963 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot diplomirani inženir rudarstva pripravnik in po-

tem bil v letih 1964–1968 vodja priprav in raziskav v Jami zahod, v letih 1968–1973 vodja Zračnja, v letih 1974–1977 tehnični vodja Jame zahod, od leta 1978 naprej pa vodja Službe za varstvo pri delu. Precej aktiven je bil tudi v samoupravnih organih.

Sodeloval je tudi pri udarniški izgradnji Ceste bratstva in enotnosti pri Županiji in železniške proge Doboj-Banja Luka.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV in reda zaslug za narod s srebrno zvezdo.

V letih 1942–1945 je kot "ukradeni otrok" bil interniran v Nemčiji.

Vlastimir BURČIČ, upokojen 28. decembra

Rojen je bil 22. marca 1936 v Zlotu pri Boru v Srbiji.

Od 6. oktobra 1977 je neprekinjeno delal pri RLV, s prekinitvijo pa že v letih 1962–1966.

Leta 1977 se je zaposlil kot varnostnik in ta poklic opravljal do upokojitve. Sodeloval je tudi pri udarniški izgradnji Velenja.

Franc DOLINŠEK, upokojen 30. decembra

Rojen je bil 25. januarja 1942 v Zabukovici. Poročen s Terezijo, rojeno Pungaršek.

Od 7. julija 1964 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kopač

v Jami vzhod. Leta 1967 je bil premeščen v jamsko gradbeno skupino, zdaj Jamske gradnje, kjer je delal do upokojitve; po opravljenem izpitu leta 1976 za rudarskega nadzornika najprej kot nadzornik, potem pa kot poslovodja. Sodeloval je tudi pri udarniških delovnih akcijah.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Ismet ALIĆ, upokojen 27. januarja

Rojen je bil 3. septembra 1938 v Donjih Dubravah pri Tuzli v BiH. Poročen z Ramzo, rojeno Biščić. Od 12. oktobra 1973 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je

kot kvalificirani ključavničar pri jamski mehanizaciji v Jami zahod in delal pri jamski mehanizaciji do upokojitve, večinoma kot dežurni ključavničar. Aktiven je bil tudi v samoupravnih organih, pri sindikatu in pri udarniških delovnih akcijah. Dobitnik odlikovanja za aktivnost pri ustvarjanju javnega reda in socialistične družbene ureditve v BiH.

Alojz ŠIPEK, upokojen 3. februarja

Rojen je bil 12. februarja 1945 v Bevčah pri Velenju.

Poročen s Hedviko, rojeno Rebernik. Od 15. septembra 1965 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega kadrovskega roka pa že od leta

1963. Leta 1965 se je zaposlil kot nekvalificiran kopač v Jami vzhod. Leta 1975 je bil premeščen k jamskemu transportu in delal pri njem do upokojitve. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Rudolf STROŽIČ, upokojen 6. februarja

Rojen je bil 28. marca 1943 v Lokovici pri Šoštanjju. Poročen z Antonijo, rojeno Jelen. Od 2. septembra 1965 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran kopač pri pripravah v

Jami vzhod in delal pri pripravah do upokojitve. Leta 1970 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1972 za kvalificiranega kopača in leta 1977 še za strelca v metanskih jamah. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV ter priznanja za aktivnost pri Jamski reševalni četi RLV.

Ante VOJKOVIĆ, upokojen 9. februarja

Rojen je bil 3. julija 1943 v Šipovcu pri Našicah na Hrvaškem. Poročen z Marijo, rojeno Smodiš. Od 20. junija 1969 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je

kot polkvalificirani strojni kopač pri jamski mehanizaciji v Jami vzhod in delal pri jamski mehanizaciji do upokojitve. Leta 1973 je opravil izpit za kvalificiranega ključavničarja. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Viktor KRUMPAK,
upokojen 14. februarja
Rojen je bil 21. julija 1950 na Ptuj. Poročen z Alojzijo, rojeno Šporar. Od 19. septembra 1969 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran kopač v Jami vzhod. Leta 1972 je bil premeščen v rudniški zunanji obrat in leta 1978 v Kopalnico, zdaj del obrata HTZ, kjer je delal do upokojitve. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Bojan BUTINAR,
upokojen 15. februarja
Rojen je bil 15. aprila 1957 v Celju. Poročen z Marto, rojeno Božnik. Od 5. maja 1977 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran delavec v Jami zahod, zdaj skupaj z Jamo vzhod Jama Preloge, kjer je delal do upokojitve. Leta 1981 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1982 še za kvalificiranega kopača. Aktiven je bil tudi pri gasilcih in leta 1984 postal nižji gasilski častnik.

Edvard SEKLIČ,
upokojen 19. februarja
Rojen je bil 22. maja 1945 v Pesju pri Velenju. Poročen z Miro, rojeno Trap. Od 16. marca 1967 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaščine pa že od leta 1960. Leta 1967 se je zaposlil kot nekvalificiran delavec pri jamski mehanizaciji v Jami vzhod in delal pri njej do upokojitve. Leta 1970 je opravil izpit za polkvalificiranega ključavničarja in leta 1977 še za kvalificiranega ključavničarja. Sodeloval je tudi pri udarniški izgradnji Velenja. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Friderik ZABUKOVNIK, **upokojen 20. februarja**

Rojen je bil 7. julija 1943 na Tolstem vrhu nad Mislinjo. Poročen z Olgo, rojeno Zalar. Od 18. julija 1968 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega kadrovskega roka pa že od leta 1965. Leta 1968 se je zaposlil kot nekvalificiran kopač v Jami vzhod. Leta 1974 je bil premeščen v Steber 8, zdaj Jama Pesje, kjer je delal do upokojitve. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Rudolf ŠTAJNER, **upokojen 26. februarja**

Rojen je bil 4. aprila 1942 v Pirešici pri Žalcu. Poročen z Dorotejo, rojeno Novak. Od 1. septembra 1964 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificiran ključavničar pri jamski mehanizaciji v Jami vzhod in delal pri jamski mehanizaciji do upokojitve. Sodeloval je tudi pri udarniških delovnih akcijah. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Ivan BEKIĆ,
upokojen 27. februarja
Rojen je bil 10. septembra 1948 v Lupljanici pri Derventi v BiH. Od 1. aprila 1982 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificiran zidar v Gradbeni dejavnosti. Marca 1988 je bil premeščen v zunanji del Klasirnice in oktobra 1988 v Zunanjo dejavnost, kjer je delal do upokojitve.

Ivan MURKOVIČ,
upokojen 27. februarja
Rojen je bil 22. februarja 1938 v Miklavcu pri Čakovcu na Hrvaškem. Poročen z Ivanko, rojeno Pirš. Od 20. avgusta 1980 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot konfekcijski modelar v rudniški delavnici za izdelavo sredstev za osebno zaščito pri delu, zdaj del obrata HTZ, in do upokojitve zelo vestno opravljal dela in naloge vodje te delavnice.

Rudolf VRČKOVNIK,
upokojen 28. februarja
Rojen je bil 9. aprila 1945 v Topolšici. Poročen z Marijo, rojeno Ledinek. Od 20. septembra 1965 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega kadrovskega roka pa že od leta 1963. Leta 1965 se je zaposlil kot nekvalificiran kopač v Jami zahod. Leta 1969 je bil premeščen k jamski mehanizaciji in delal pri njej do upokojitve. Leta 1970 je opravil izpit za polkvalificiranega električarja. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Valentin PIRTOVŠEK,
upokojen 28. februarja
Rojen je bil 19. januarja 1942 v Podgorju pri Velenju. Poročen s Cvetko, rojeno Pirečnik. Od 18. septembra 1967 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot jamski figurant Jamomerstva v Jami zahod in delal pri jamomerstvu do upokojitve; zadnjih deset let pri vodenju figurantskih del. Sodeloval je tudi pri udarniških delovnih akcijah. Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Pripravila Suzana Zupan

Marjan Lipičnik

NA TEMNI STRANI MESECA

(Fantastična zgodba)

**Tih večer v vasi
luči pogasi,
se v megle vtisne zvok,
da naju ne vidijo z dreves,
naj ne gledajo od daleč,
od koder se leskečejo
sprhline, kjer se slečejo
s polkni okna, se jočejo otroci
in bledomodro, trepetajoče
v lahni sapi plahutave zavese,
polne novic, namilja, gneva,
ko v najinih nemirnih dušah
vsak tak vrisk iz teme,
vsak odblik noči, zaneti
nov nemir in nama spet
odžene misli, kako je
lep večer.**

"Oj, Tilčka, stara sva že! Kje so leta najine mladosti, daljni čas preteklosti, zamegljene slike in kotu spomina!" se sprašujem in pogledujem ženo, ki drema v gugalniku.

Med pletenjem so ji naočniki zdrknili do konca nosu in glava se ji je nagnila na ramo. Kdove, morda tudi ona premissljuje o najini mladosti. O časih, ko so še živele med ljudmi neka zlata misel o obstoju večnega, upanje prihodnosti, zelena pokrajina. Ali pa sva tako mislila in se spremenila le midva. In sedaj mladostniki v zabetoniranem svetu ravno tako kujejo romantične refrene in se ljubijo ob ptičjem petju, ki ni zame več tako spodbudno, kot je bilo prej.

Leta teko naglo, se ti zdi tako ob strani glavne toka, in ko se napolni zbiralnik, ne razbereš več posebnosti na dnu, nič več jasnega ni v senčni motnosti prividov.

Verjetno sva se spoznala s Tilko ravno tako običajno, kot se spoznajo vsi ti mladi parčki, nama pa se je takrat zdelo nekaj izjemnega. Posebno jaz, s svojo razgreto domišljijo, sem vedno samovoljno trdil, da nama je usojeno doživeti nevsakdanje sanje.

Decembra, v plundri in mečavi, sva se odpravila na morje in se poročila med zavijanjem burje in bučanjem morja, tam v starem magistratu starodavnega ribiškega naselja.

Star, izgledan tlak, strme ribiške ulice so posuli svatje z rižem za najino srečo, da je rezko škripalo med petami in gladkim kamenjem. Še preden je utihnil glas godcev in ... mar toliko že pozabljam?..., se mi zdi, da je niknil čarobni maj. Tilka je nosila pod srcem najino skrivnost. Na očeh so ji odkrili in razodeli v vas, da bova povila vrlega potomca. Nihče ni dvomil, da bo sin.

V vročih junijskih ali julijskih večerih je Tilka vstajala od bolečin in hodila k oknu, globoko je srkala nočni zrak in sklonjena čez okensko polico željno strmela v temne gozdne sence. Željno je poslušala pesem, ki jo je veter izpel iz drevja, z visokih hrastov in smrek, da je vršalo zamolčko, kakor tam daleč v njeni vasi. Tožila mi je, da pogreša smolnati vonj jelk in kapljanje s smrek, ko se nabere rosa pred jutrom. Melanholija je preplavila najino malo sobico, še preden sem vstal in odšel na delo.

Takrat sem še delal v štirih izmenah med vzdrževalci v elektrarni, od šeste do dvanajste ure, podnevi in ponoči. Tih sem se odpravil iz najinega brloga pred polnočjo, in šepetala sva, najsi sva oba bedela.

"Ne morem spati, kar naprej me vleče k oknu. Vsa sem znojena od domotožja, neskončno mnogo mi pomenijo ti glasovi iz gozda. Pogrešam Pohorje, najbolj ponoči, ko se izpod speh okovov dneva izlevi njegova skrita bolečina, ko utihnejo ljudje, traktorji, sekire, in čuješ njegovo prvinsko moč, planino in ječanje. Šum mi preplavlja vso globino prs in sem srečna, ker to slišim, otožna, ker tega ni več," izgovorila mi je to tako tiho, da polovice besed niti nisem razumel, in vendar sem dojel, kako globoko je njeno žrtvovanje.

Njene iskrece oči sem videl še potem, ko sem zaprl za seboj vrata starševskega doma in sem po razsvetljenem kolovozu stopil proti mestu. Napol buden in v sanjah sem razmišljeno odšel skozi počivajočo vas, ne da bi kdaj pogledal, kje bom stopil. Poznal sem vsako ped steze, ki sem jo tolikokrat prehodil. Na jasnem nebu mi je osvetljevala pot luna, v nabreklem ščipu zaradi vlažne noči in osamljenosti vidna mnogo večja, kot sem jo poznal sicer.

Kadar sva s Tilko potovala k morju in v hribe, ko sva odšla na tuje, se mi je vselej zdelo, da ima vsaka pokrajina svoje sonce, svoje zvezde, da vsepovsod drugače sveti mesec, da je teh nebesnih pojavov več in da celo v moji domači vasi vsako jutro utone drugačen mesec, kot bo vzniknil pred večerom.

Spominjal sem se latinske lune in milijarde zvezd, ko sva spala pod Albanskimi hribi, subtropskega vonja vinogradov in oliv, soli, ki mi je omamno mešala spomine še dolge mesece po potovanju.

Vse nočne drine sem premišljeval o soncu, ki naju je pražilo za pirenejskimi gorami. Začuden so me tovariši iz skupine pogledovali, ko sem se neumno smejal davni prigodi, ko sem stekel s ceste v sadovnjak in prinesel breskev, še preden so zalajali psi čuvaji. Samo mesec je opazoval megleno pokrajino in tatarske srake, ki so krožile že v ranem jutru. Drugič sem moral v službo že zvečer, ko ni pomenila še niti popoldanska razžarjenost in vročina. Otroci so se vračali s kopališča, ko sem čemerno strmel s tovarniškega avtobusa. Med delom se je shladilo, večer je postal najprej zelen, bolj, kot je bil prej v žarkem soncu, potem je bil moder od izpuhov tja do daljnih hribov in siv zaradi saj, otožen, mrk, dokler ni padla tema in mežikala počasi tisoče rumenih neonskih luči.

Najhitreje so mi minili delavniki, kadar sem se vračal domov po polnoči. Naspal sem se do jutra in ves dan sem potem lahko delal in se smejal.

Kadar sem se tako vračal v gluhi noči in še ni odbilo prve ure v zvoniku niti na stenski uri, ki nam je uhajala naprej, sem vselej presenetil Tilko, ko je še bedela.

Dušilo jo je od pričakovanja, od prevelike sreče, čarobna mesečina ji je blodila po mislih. Konec poletja sem jo odpeljal. Še pred jutrom me je zbudila, češ da bi bilo treba odditi v bolnico. Počasi sva se spravila, brez vznemirjenja sva opazovala svetlo pokrajino in se pogovarjala. Za najinima temeňoma je visel na nebu ogromen krajec, skoraj pol debele krogle velik, kot bi hotel sodelovati z avtomobilskimi žarometi, ki so vrtali v polmrak.

To stekleno vztrajanje polsvetlobe, polslike in odsevi redkih naproti vozečih vozil so me tolikanj razgrela, da sem vznemirjeno bolj pritisnil na plin in da sva skoraj pridivila pred porodnišnico.

Vajene ženske so me mirile, kot da bi se zares vznemiril le zaradi bližnjega očetovstva, kljub temu, da sva oba s Tilko štela sinove mesece že od njegovega spočetja dalje. Njegovo rojstvo nama je prišlo prav le, da ga predstavima še drugim, najinim znancem in sorodnikom.

Nisem strpel do konca jutranje izmene, večkrat sem poklical porodni oddelek in jim sitnaril, kako naj bi bilo z ženo. Ko sem poklical že stotič, so mi le naznanili, da se je rodil sin, ki sva ga tudi pričakovala.

Bil je majhen, rdeč še okoli nosa in nad nežnostjo še slepih vek, prelahek, ko sem ga prvič vzdignil. Stisnil sem ga k sebi, nehote pretrdo, da je nemočno zakrilil z zaobljenimi dlanmi.

Domov sem ju odpeljal v silnem strahu, da ju ne bi zvrnil v jarek kje na vijugasti cesti proti naši vasi. Tilka ga je med vožnjo nemo pestovala, na debelo zagrnenega v volnene srajčke in odeje, da sem v vzvratnem ogledalu kdaj pa kdaj uzrl le njegov nos nežno rožnatega sijaja in mlado ženo, ki je zaskrbljeno poslušala vsak njegov vdih in globok šepet izdihnjene sape.

Samo nekaj dni je bila Tilka v postelji, in ko sem ob različnih urah prihajal domov, sem jo vse pogosteje zasačil, kako se je s pravo ihto vrgla nad drobna gospodinjstva opravila, nad tisoče ulomkov iz vsakdanjosti, ki potem nikoli seštetih ne prinesejo pravilne vsote ženskemu priznanju.

Najprej se je naš Vid, moj sin in moje žene pričakovanje, ozrl za migetajočimi, motnimi sencami, ali je bila to mati, moja mati, ali je bil to oče ali jaz. Četvero se nas je tiho lovilo okoli njegove majhne zibel, petero nas je že

živelo skupaj v hiši, kjer sem shodil sam in pozneje tudi moj starejši sin.

Čeprav je Tilka kar divjala od enega k drugemu opravilu in sem jo večidel le zasanjano opazoval, je vendarle bil Vid skoraj ves čas v njenem naročju. Dojila ga je, kadar je vztrepetal in redkokdaj zajokal. Budno je sanjala zgolj njegove ročice in žejna usta, ničlikokrat vstala, sem videl, dokler sem še to njeno skrb spremljal, ker potem sem se vsebolj navajal nočnega vrvenja in mirno spal, najsi je Vid še tako bolno tožil o svojih potrebah.

Njegovo prvo zibel sva postavila ob steni sobe, obrnjeno stran od velikega okna, njegovo zgavle sva zagrinjala z mavrično zaveso, vso poslikano z otroškimi pikicami in okraski. Vselej, kadar je svetil mesec, sva skrbno zagrinjala njegovo ležišče v senco, bolj zaradi starodavnih vraz in za vsak primer, kakor da bi zares verjela v utopično moč mesečine, v polnočno luno, ki naj bi vzgojila slehernega njej dosegljivega otroka povsem drugače, kot bi si želeli njegovi starši.

Stara starša in klepetave babnice po vasi so zatrjevali, da kogar mesec obsije pred prvim polnim letom, bo za vedno pod vplivom magične moči, da bo mesečen, ob slehernem ščipu zbujen in nevrščeno poklican, da pleza po najbolj strmih strehah, da sedi na žlebovih najbolj zvišenih strani, najvišjih hiš. Takšen človek, pod vplivom noči, mora vstati, ko posveti nanj, in se potem lahko odpravi ure in ure daleč v gore, v gozd, nad prepade. Pred leti, še pred vojno, so baje nekoga našli nad Vražjo pečjo, drugega še nekaj let poprej, ko je skoraj padel v jamo pod cerkvijo.

"Gorje takšnemu človeku, če ga kdo zbudi sredi mesečniške glorioje. Gorje mu, stokrat! Padel bo s strehe, omahnil in prepad in ni mu več pomoči! Ne pomorejo mu več vraže, za vekomaj bo zmedenega uma, četudi bo preživel kruto zbujenje! In vendar ne omahne, ko ga vodi pot meseca uroka!" mi je zatrdila Pavlinka, ki je hodila k materi po semena in po jajca in je tudi sicer največ vedela o teh stvareh. "Tak mesečnik ne ve, kod je hodil in kaj je počel, četudi je lahko obhodil začuda dosti potov okoli hiš in kakor tat okoli kašč! Ne ve, kako je tja, na tisto mesto prišel!" je hotela večkrat sodelovati pri besedi tudi moja mati in ni potrdila sosedinih praznih marenj, da je potem za vselej prepubeni mesečnik, znorjen.

Šaljivo smo se naslajali ob takšnih pripovedih, samo zato, da bi le čimveč izvlekli iz vraževne Pavlinka, in še naprej nam je govorila čudne prigode, ki naj bi se dogajale v davnih dneh. O pasjem tuljenju, o čudnem obnašanju živali, o nemirnih mačkah in kokoših, ki slutijo globoko skrb, kadar negibna luč posveti izza oblakov in obsije nočno pokrajino. Kadar se mesec gladko poganja po svodu neba, kot drsi labod čez jezerca, ko ne pljuska z vodo in ne kali za sabo sledi, takrat se bojda dogaja marsikaj takšnega, da ljudem kri zaledeni v srčnih prekatih, da ti srh naježi lase, pa če si še tako lahkomišeln in nevaren.

Ti pogovori so se ponavadi speljali na čisto vsakdanja razglabljanja o kmečkih opravilih, o sajenju v mladi luni in o času cepljenja sadnih vrst. Celo za kolone da je najbolje, da so ravno takrat, ko veli koledarček luninega delovanja, se pravi, ko gre luna dol. Prav vse v naravi naj bi se ravnovalo v skladu z valovanjem mesečine, od malega k velikemu in spet nazaj v mirovanje.

Podnevi, pri belem dnevu, ni bilo nikogar, ki bi verjel tem čenčam, praznim marnjam, kvečjemu je kaj malega bilo mogoče verjeti znanju, potrebnemu za kmetovanje, toda ko je mrknil dan in se je zasvetil večer, pa je postalo temno med drevesi, še temnejše v gozdu, so postale takšne legende skorajda polne dejstev in potrditev, in ni ga bilo junaka, ki bi se ponoči smejal čarobnim formulam in urokam.

Taki smo pač ljudje, da se rogamo je tistim, ki jih ni zraven, da za hrbtom lažemo o prijatelju in v nevarnosti prihuljeno kot psi stisnemo prej tako košati rep panično med noge. Molimo za usmiljenje.

Kadarkoli sva ugasnila luč v naši mali sobici, sem se spomnil teh zgodb, in verjela jim je tudi Tilka, pa kakor sva zagrinjala Vidovo zibelko pred mesečevo lučjo in se včasih še v temi pogovarjala o teh rečeh, je v nama vedno medsebojno zrasla še večja skrb za otroka, in groza se je v najinih mladih dušah stopnjevala do nesluteneh mej.

Poneumljen strah pa ne zna več ločiti resničnosti od razburkane zavesti. Prestraši te plahutanje medlih zaves, potrkavanje okenskih loput, sova, ki preleti travnik, in šoja, ki sfrfota z lesketajoče se hruške. Kadar nisem od utrujenosti takoj klonil v globoki spanec, sem se vročično premetaval po blazini, vstajal in popravljal Vidovo prosojno ruto čez otroško posteljo.

Začuda se je rjuha, ali pa plenica, ki je visela čezenj, vedno znova odmaknila. Vstajala je tudi Tilka in zagrinjala zaveso, pa vendar se je zmeraj zgodilo, da je bilo nežno Vidovo lice obsijano z mesečino.

Sprva se je še blaženo smehljaj v spanju, pod vekami so mu nemirno trepetale majhne izbokline plavih šarenic, dokler nisem vse pogosteje opazil, da je bedel in je svoje široko razprte punčice upiral prek čela, v široki trikotnik, ki ga je izrisal mesec v okenskih okvirih. Kadar je vstala hkrati z mano tudi Tilka, je vselej grenko vzdihnila: "Pazi vendar, saj veš, da se ne sme ozirati nazaj!" In ko sva drugič vstala, je bil Vid buden in njegov obraz znova osvetljen.

Tako je najin otrok vse noči svojih najnežnejših mesecev večidel prebedel, in čeprav sva še in še pazila, se je vedno znova znašel v soju luninega smehljaja.

Podnevi je bil najin sin dremav in se je le malokdaj zbudil; le če je bil res zelo lačen.

Kaj kmalu sem spoznal, da je bilo njegovo razpoloženje vse bolj odvisno od luninih men, da je bil v ščipu dobrovoljen in radoživ, da se je v času mlade lune lažje igral in da je raje spal, ko se je zadnji meseček krajec bolj in bolj tanjšal. V mlaju je bil Vid nasajen in jokav, nikoli pripravljen za igro in šalo. Kadarkoli sva ga odnesla na sonce, je mežikal in razburjeno kričal v neznosnih mukah. Zavoljo tega sva ga še bolj ščitila pred sončevimi žarki in ga pustila spati, češ, bo že narava sama popravila njegove navade.

Sinova polt je postala prosojna kakor nežen sen, skoraj nikoli ni šel na sonce in šele pozno popoldne se je razživel. Njegovo počutje in zmožnost učenja sta bila vsebolj očitno odvisna od dobe dneva.

Shodil je ponoči, ko se je tudi največ igral. Ko je ubogo Tilčko že mučil spanec in ko se je že skobacal čez rob svoje otroške postelje, naju je cele noči gledal ali pa je obsedel na vogalu moje postelje in strmel v nočno pokrajino. Kadar sem vstal, da bi ga ogrnil, me je nežno pobožal s svetlimi očmi in se mi nasmehnil tako umirjeno, da sem ga moral pustiti v njegovem sanjarjenju.

Še preden je bil goden za osnovno šolanje, sem ga naučil pisati, in bral je prej, ko je dopolnil svoje četrto leto. Nikakor mi ni bilo jasno, da mu je sredi noči zadoščala zgolj mesečina, in ni naju molilo, ko je hrepenče pel pesmi, ki mu jih nisem nikoli pravil.

Prav gotovo je bil že takrat najin otrok nekaj posebnega. Vselej ko sem odhajal pred polnočjo v službo, me je spremil do hišnega vogala in ni me bilo strah, da se štiriletnik ne bi mogel sam vrniti v posteljo. Sprejel me je tudi, kadar sem prišel iz večerne izmene in pogovarjala sva se do dveh ali treh ponoči. Še se-

daj lahko povem, da si je Vid prav vse, resnično vse zapomnil.

Spraševal me je toliko takšnih stvari, da sem vse pogosteje naskrivaj bral priročnike o matematiki in astronomiji, zanimala ga je biologija in celo nekatere stvari iz optike in mehanike. Pripovedoval sem mu o daljnih deželah, o kvazarjih in črnih luknjah, o zgodovini nekega planeta ter o upanju Zemljanov, da bo prihodnost takšna, kot so jo napovedovali. Zgodilo se mi je, da sem pozabil, s kom se pogovarjam, in da to sploh ni bil zame več otrok.

Vpisal sem ga v šolo, ali je morebiti šla z njim prvokrat Tilka, da sem jaz lahko ostal doma z Jušem, najinim drugim sinom, ki je sledil Vidu s tremi leti zaostanka.

Čeprav sem moral večinoma sina opravičevati pred učitelji, ker nekako ni mogel ves čas slediti pouku, je bil prav gotovo najbistrejši otrok med vsemi svojimi vrstniki. Osnovno šolo je dokončal z odličnim uspehom in tako, da je trikrat preskočil razred, in maturiral je, ko so se njegovi prvi sošolci šele vpisovali v srednje šole.

Vid mi je pomagal, kadar koli je bil prost. Največkrat je prišel ven pred večerom, in neskončno sem cenil njegove neutrudne roke. Blede polti, nežnega pogleda in razsodnega značaja mi je bil pravi prijatelj in ni me motilo, če se je zanj jutri pričelo šele zvečer.

Ženo je skrbelo, ker je živel kakor rastlina nevidnih moči in izvirov. V njegovi sobi je vel omamen vonj rož, ki si jih je nakupil in vzgojil sam. Krotki kaktusi in orhideje so razprli cvetove, ko se je stemnilo. Kar verjel nisem, da vidim tolikšno lepoto, spočeto brez sonca in svetlobe, v večni polsenci, ki si jo je ustvaril Vid v svojem kotičku.

Večkrat sem ga opazoval podnevi, ko je odšel počivat.

Po končani elektrotehnični fakulteti se je zaposlil v naši elektrarni in nasploh je delal samo ponoči. Zaradi njegove nadnaravne delovne sposobnosti ponoči so ga v vsej elektrarni hvalili kot najbolj perspektivnega in sposobnega mladeniča.

V polmrazu sobe ga skorajda ni bilo mogoče opaziti.

Jože Vidic: NOČ – olje-batik, 1973

Tista leta, ko je Vid končeval svoje šole, so švignila mimo mene, da niti sam več ne vem, kako. Za Juša se še spominim vseh njegovih nalog, učiteljic in celo, kam so hodili na izlete ob koncu šolskih let.

Četudi je bil mlajši sin zelo dober učenec, pa sva z ženo največ pohval pobrala na račun najinega prvorojenca.

Priznam, takrat sva gradila. Ves sem se zakopal v preštevane izdatkov, v naročevanje kamionov, zlomil sem si hrbet, da bi pokrtil najino hipoteko in jo opremil z najrazličnejšimi ploščicami, tlakovanci, dodatki in okraski.

Občutil sem ga kot nekaj nevidnega, in čeprav mi je po štiridesetem letu že malce opešal vid, nisem mogel verjeti, da moj sin postaja vse manj opazen, da je včasih bil le še medla senca, ki mi je zmotila pogled.

Ponoči je hodil okoli hiše, nežno igral na flavto sredi sadovnjaka in včasih se mi je zazdelo, da so njegovi neslišni koraki le še tipanje mesečine, splet senc med drevjem, in nisem bil prepričan, ali ga vidim ali ne...

Konec prihodnjic

ŠPORT, KULTURA, REKREACIJA

Šah v okviru naših letošnjih sindikalnih iger

Ljubitelji kraljevske igre, ki so zaposleni v RLV, in upokojeni delavci RLV šahisti so se prejšnji mesec lahko kar dvakrat pomerili za šahovnicami. V sredo, 20. februarja, je namreč potekalo njihovo ekipno tekmovanje v okviru naših letošnjih sindikalnih iger, teden dni kasneje, 27. februarja, pa je bilo zanje prirejeno še tekmovanje posameznikov.

Obe tidve tekmovanji sta potekali v Delavskem klubu, kot že rečeno pa so pri obeh sodelovali tudi upokojenec RLV, vendar zunaj konkurence.

Ekipnega tekmovanja se je udeležilo 10 ekip s skoraj petdesetimi šahisti.

UVRSTITVE

1. Skupne službe RLV (17 točk), 2. Upokojenec RLV (15), 3. Jamska mehanizacija (14), 4. HTZ (11), 5. Priprave (9), 6. J. Preloge (9), 7. Klasirnica (6), 8. Zunanja dejavnost (5), 9. Jamske gradnje (4), 10. J. Skale (0)

Na tekmovanju posameznikov se je pomerilo 16 šahistov, na prvih deset mest pa so se uvrstili:

1. Srečko Milovanovic (J. Skale – 13 točk), 2. Tone Vedenik (J. mehanizacija – 11,5), 3. Alija Žrt (J. transport – 10), 4. Radiša Rajković (J. mehanizacija – 10), 5. Boris Brešar (RLV, upokojenec – 9,5), 6. Mirko Labus (J. Preloge – 8,5), 7. Bojan Pečecnik (J. mehanizacija – 7,5), 8. Esad Žbanić (J. Preloge – 7,5), 9. Šefket Čeliković (HTZ – 7,5), 10. Alojz Plaskan (Skupne službe RLV – 7)

Š. C. in D. J.

DRUŠTVO INŽENIRJEV IN TEHNIKOV RUDNIKA LIGNITA VELENJE DIT – RLV

VABI VSE TEHNIKE IN INŽENIRJE, KI SO ZAPOSLENI V RUDNIKU LIGNITA VELENJE, DA SE VČLANIJO V DRUŠTVO.

POLEG STROKOVNEGA USPOSABLJANJA Z REDNIMI MESEČNIMI PREDAVANJI DRUŠTVO DIT – RLV SKRBI TUDI ZA RAZVEDRILNE DEJAVNOSTI ČLANOV Z RAZLIČNIMI ŠPORTNIMI IN RAZVEDRILNIMI PROGRAMI (ČETRTKOVI POPOLDNEVI, TENIŠKI TURNIR, KOSTANJEV PIKNIK, MARTINOVANJE ITD.).

VSI INTERESENTI LAHKO DOBIJO PRIJAVNICO PRI MAG. MILANU MEDVEDU (NOP-UPRAVNA ZGRADBA, ŠOBA 322).

Razpis kadrovskih štipendij Rudnika lignita Velenje za šolsko leto 1991/92

Naziv poklica	Stopnja zahtevnosti	Število štipendij
- dipl. inž. rudarstva	VII.	3
- rudarski tehnik	V.	30
- rudar za podz. prid. miner. sur.	IV.	60
- dipl. inž. strojn.	VII.	3
* energetika in procesno stroj.		1
* konstrukterstvo in gradnja str.		1
* proizvodno strojn.		1
- inž. strojništva	VI.	2
* energetika in procesno strojn.		1
* proizvodno strojn.		1
- strojni tehnik	V.	7
* jamski		5
* zunaj		2
- strojni mehanik-rudarski mehanik	IV.	20
* jamski		17
* zunaj		3
- oblikovalec kovin - brusilec	IV.	2
- monter in uprav. energet. naprav		
- monter vodovod. naprav	IV.	1
- dipl. inž. elektroteh.	VII.	2
* močnostna elektroteh.		1
* elektronika		1
- inž. elektrotehnik	VI.	1
* avtomatika		
- elektrotehnik energetik	V.	7
* jamski		4
* zunaj		3
- elektrotehnik elektronik	V.	2
* jamski		2
- električar energetik - rudarski električar	IV.	10
* jamski		
- električar energetik - obratni električar	IV.	2
* zunaj		
- dipl. inž. računalništva	VII.	1
- računalniški tehnik	V.	1
- usnjarsko galanterijski tehnik (moški)	V.	1
- obutveni tehnik (moški)	V.	1
- predelovalec usnja II.	IV.	4
* izdelovalec usnjene galanterije		2
* izdelovalec zgor. delov obutve		1
* izdelovalec spod. delov obutve		1
- lesar tapetnik	IV.	2
- lesar širokega profila	IV.	1
* mizar		
- obdelovalec lesa	II.	1
* žagar		
- dipl. ekonomist	VII.	2
* za denarništvo in finance		1
* za ek. informatiko		1

PRIJAVLJANJE

Kandidati za razpisane štipendije pošljite ali prinesite prijave najkasneje **do 15. maja 1991 na naslov: RUDNIK LIGNITA VELENJE, Partizanska 78, 63320 VELENJE.**

K skrbno izpolnjeni prijavi na obrazcu DZS-8.40, SPN-1, (Vloga za uveljavitev socialnovarstvenih pravic), morate priložiti:

- kratek življenjepis z opisom izvenšolskih aktivnosti, socialnega stanja družine in poklica staršev
- fotokopijo zadnjega polletnega spričevala
- potrdilo o vpisu v šolo srednjega usmerjenega izobraževanja (višji letniki)
- potrdilo fakultete o opravljenih izpitih (navedite število predpisanih in že opravljenih izpitov) in frekventacijsko potrdilo za tekoče šolsko leto

- potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu, (izda ga občinska uprava za družbene prihodke)
- potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu (navedeni morajo biti vsi dohodki iz delovnega razmerja, iz kmetijstva, iz obrti, iz dela v podaljšanem delovnem času in iz drugih virov; če so starši upokojeni, priložite odrezek od nakazila pokojnine za december 1990)

Kandidate opozarjamo, da pomanjkljivo izpolnjenih prijav ali prijav brez zahtevane dokumentacije ne bomo obravnavali.

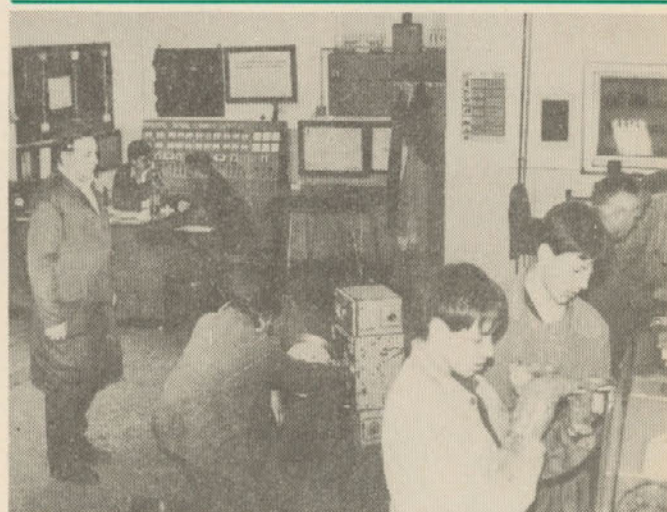
IZBIRA KANDIDATOV

Pri podeljevanju štipendij bomo upoštevali učni uspeh in nagljenja kandidatov za izbrani poklic ter socialnoekonomski položaj družine.

Štipendije, ki jih razpisujemo za poklice, ki so vezani na podzemno pridobivanje surovin in terjajo stalno ali občasno delo v jami, bomo podelili le mladini moškega spola. Ženevska konvencija nas namreč obvezuje, da zaradi narave jamskega dela žensk ne zaposluje v jami.

Kandidati za te štipendije - za poklice rudarske, elektrotehniške in kovinarske usmeritve IV. in V. stopnje zahtevnosti, bodo pred sprejemom v šolo opravili še zdravniški pregled, kjer bodo ugotovili njihove sposobnosti za delo v jami.

O rezultatih izbire bomo kandidate obvestili do 30. junija 1991.

Med praktičnim poukom učencev elektro usmeritve v elektro delavnici obrata RLV Praktičnega pouka

VIŠINA ŠTIPENDIJE

Višina kadrovskih štipendij ter pravice in obveznosti štipendistov so opredeljene v Pravilniku o izobraževanju.

Štipendisti rudarske usmeritve, smeri rudar IV. stopnje zahtevnosti, bodo, če bodo bivali doma, poleg osnovne štipendije, plačanih učbenikov in potnih stroškov, če se vozijo, prejeli poseben dodatek v znesku še ene štipendije glede na učni uspeh. Če pa bodo bivali v Domu učencev Velenje, bodo poleg plačane oskrbnine in plačanih učbenikov prejeli še štipendijo glede na učni uspeh.

Srečno!